



www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Koronavirus
bu ölkələri
cənginə aldı -
Azərbaycana
təsiri
yazısı səh.12-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 3 iyun 2025-ci il Çərşənbə axşamı № 95 (8705) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bakının ön hazırlıqları -
müharibələrin xarakteri dəyişir



Ukraynanın son
əməliyyatı klassik
savaş anlayışını
tarixə çevirir

yazısı səh.8-də

İrəvana yarımçıq sülh
lazımdır - ilginç səbəb

yazısı səh.7-də

Pezeşkian türk diplomatı
Bakıya göndərir

yazısı səh.9-da

Gözlər Xankəndidə: 10 ölkə
Qarabağa niyə toplaşır?

yazısı səh.14-də

Ermənistanda
iqtidar-kilsə savaşı
qızışır - terror işə düşsə...

yazısı səh.6-da

Eldar Mahmudova pasport
verilmədi - detallar

yazısı səh.3-də

Azərbaycanın AI ilə
əlaqələri sıxlaşır

yazısı səh.6-da

İrandan Ərdoğana
Zəngəzur cavabı... gəldi

yazısı səh.7-də

50 yaşlı Paşinyana
Bakıdan mesajlar

yazısı səh.9-da

Bayram həftəsi girdi -
qurban kəsəcək tanınmışlar

yazısı səh.13-də

Yeni dərs ilində məktəb
formaları dəyişəcək?

yazısı səh.12-də

RUSİYADA ANTI-AZƏRBAYCAN İSTERİYASI - DAHA BİR İRQÇİ ÇIXIŞ, BAKIDAN SƏRT REAKSİYA

Zatulin, Valuyev, indi də Matveyev...;
Dumanın daha bir üzvü ölkəmizə dil uzatdı;
azərbaycanlı deputatlardan şillə kimi cavablar



yazısı səh.4-də

Rusiya "Hörümçək toru"na düşdü: İstanbulda 2-ci kritik görüş

Türkiyədə sülh danışıqlarının növbəti
raundu keçirildi; XXI əsrin ən qanlı
savaşı durdurulacaqmı...

yazısı səh.11-də



Vasif
Talibovun
oğlu bu
vəzifəsini də
itirdi

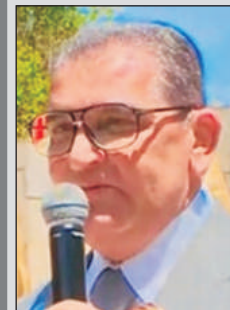
yazısı səh.3-də



Xəlil Tağızadə

Rusiyada
azərbaycanlı
deputata üzr
istədilər

yazısı səh.4-də



"Rusbaş"
Saleh
Səmədovu bu
cəza gözləyir

yazısı səh.5-də



Prezident: “Azərbaycan sabit iqtisadi sistemə malikdir”

“Bizim yaşıl enerji gündəliyimiz çox genişdir. Azərbaycan neft və qaz ölkəsi olmaqla yanaşı, investorlarla bərabər, məhz yaşıl enerjiyə sərmayə qoyub. Bu da bizim məsuliyyətimizi nümayiş etdirir”. Musavat.com xəbər verir ki, bu fikirləri Prezident İlham Əliyev 30-cu “Caspian Oil and Gas”, 13-cü “Caspian Power” və 30-cu “Baku Energy Forum”-un rəsmi açılış mərasimində çıxışında səsləndirib. Dövlət başçısı, həmçinin bildirib ki, bütün bu yaşıl enerji potensialımız nəticəsində biz Azərbaycanın elektrik enerjisinə artan tələbatını məhz bərpaulunan enerji hesabına təmin edəcəyik. Prezident vurğulayıb ki, bu gün Azərbaycan sabit iqtisadi sistemə malikdir, iqtisadiyyatımız inkişaf etməkdədir. Azərbaycan genişmiqyaslı islahatların həyata keçirildiyini söyləyən dövlət başçısı xarici borcumuzun ümumdaxili məhsulun 7 faizini təşkil etdiyini vurğulayıb.



Ramil Usubov təhlükəsizliyə təhdidlərdən danışıb

2025-ci ilin 28-30 may tarixlərində Rusiya Federasiyasının paytaxtı Moskva şəhərində təhlükəsizlik məsələlərinə kursorluq edən yüksək səviyyəli nümayəndələrin “Bərabər və bölünməz təhlükəsizlik arxitekturası: Cənub və Şərq dövlətləri üçün imkanlar və təhdidlər” mövzusunda 13-cü beynəlxalq görüşü keçirilib.

APA TŞ-ya istinadən xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurasının katibi, general-polkovnik Ramil Usubovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti tədbirdə iştirak edib. Dünyanın 105 ölkəsinin təmsil olunduğu, 126 nümayəndə heyətinin iştirak etdiyi üçgünlük dialoq çərçivəsində global miqyasda bərabər və bölünməz təhlükəsizliyin yeni arxitekturasının formalaşdırılması, mühüm informasiya infrastrukturunun terror hücumlarından və təxribatlardan qorunması, o cümlədən internet fındıqçılığı ilə mübarizə məsələləri müzakirə olunub.

Ramil Usubov çıxışında bu gün sürətlə baş verən proseslərin dünyada təhlükəsizliyə, sabitliyə yeni çağırışlar və təhdidlər yaratdığını, global Cənubun və Şərqlin bundan təklildə qorunmaq imkanlarının olmamasının narahatlıq doğurduğunu, beynəlxalq birliyin birgə səylərinin vacibliyini diqqətə çatdırıb. O, möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin bilavasitə rəhbərliyi və yorulmaz səyləri ilə global maraqların kəsişdiyi coğrafi ərazidə yerləşən Azərbaycan Respublikasının bölgədə və dünyada dayanıqlı təhlükəsizlik mühitinin formalaşmasına, möhkəmləndirilməsinə, bərabər hüquqlu əsasda dayanıqlı beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafına verdiyi töhfələrdən danışıb.

Tədbir çərçivəsində keçirilən görüşlərdə təhlükəsizliyin təmini sahəsində əlaqələrin gücləndirilməsi, ikitərəfli əməkdaşlığın perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Polis 30 kiloqrama yaxın narkotik aşkarladı

Polis əməkdaşlarının keçirdiyi əməliyyat tədbirləri ilə mayın 31-də və iyunun 1-də ümumi çəkisi 30 kiloqrama yaxın narkotik vasitə aşkar olunub.

Qanunsuz dövriyyədən çıxarılan narkotik vasitələr - 3,8 kiloqrama yaxın heroin, 24,2 kiloqramdan çox marixuana və 2 kiloqrama yaxın metamfetamin olub.

Həmçinin kultivasiya yolu ilə yetişdirilmiş 89 ədəd çətənə kolu götürülüb, yabanı halda bitmiş 4897 ədəd çətənə kolu isə polis əməkdaşları tərəfindən aşkar olunaraq məhv edilib. Bu istiqamətdə qətiyyətli mübarizə tədbirləri davam etdirilir.

“Rahət” market müştərisini aldadıb - protokol

“İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Qanuna əsasən, “ANC Group” MMC barəsində malın hesabına dair istehlakçıların az miqdarda aldadılması ilə bağlı inzibati xəta protokolu tərtib edilib.

Bu barədə “APA-Economics”ə Antiinhisar və İstehlak Bazarlarına Nəzarət Dövlət Agentliyindən bildirilib.

Məlumata görə, şirkətin tərkibində fəaliyyət göstərən “Rahət” supermarkətlər şəbəkəsində qida məhsulunun müştəriyə üzərində göstərilmiş qiymətdən baha satıldığı müəyyən edilib.

Dövlət Xidmətindən əhaliyə xəbərdarlıq: sizi belə aldadırlar!



Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində Elektron Təhlükəsizlik Xidməti (ETX) vətəndaşları küçə, dayanacaq, park və digər ictimai məkanlarda saxta QR-lara qarşı diqqətli olmağa çağırıb. Bu barədə ETX-yə istinadən xəbər verir.

Bildirilib ki, son zamanlar küçə, dayanacaq, park və digər ictimai məkanlarda, eləcə də sosial şəbəkələrdə “SCAN ME” şüarı ilə yayımlanan rəngli QR-kod afişalarına rast gəlinir. Həmin QR-lar vasitəsilə vətəndaşlar iş təklifi, endirim kampaniyası və ya karyera imkanı ilə

bağlı saxta “Telegram” kanallarına yönləndirilir və sosial mühəndislik üsulları ilə fərdi məlumatların təqdim olunması istənilir.

Vətəndaşlardan əsasən bank kartı məlumatları, şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti, şəxsi şəkili (selfie) və SMS-lə

göndərilən doğrulama kodları tələb olunur. Bu məlumatlar vasitəsilə bank hesablarına çıxış əldə edilməsi, onlayn kredit rəsmiləşdirilməsinə cəhdlər edilir.

Xidmət vətəndaşlara təsədüfi küçə afişalarında və ya sosial şəbəkələrdə yayılan məlum QR-lara qarşı diqqətli olmağı, tanımadıqları mənbələrdə heç bir halda bank kartı və digər fərdi məlumatlarını paylaşmamağı tövsiyə edir.

Bayram namazının vaxtı açıqlandı

“İyunun 6-sı günü Qurban bayramı qeyd olunacaq. Dövlət səviyyəsində 2 gün bayram elan olunub, şəriət qaydasında insanlar 3 gün də, yəni iyunun 6, 7, və 8-i qurban kəse bilərlər”.

Bunu “Trend”ə açıqlamasında Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədr müavini Hacı Fuad Nurullayev deyib. Sədr müavini bildirib ki, hər il olduğu kimi bu il də bütün məscidlərimizdə Qurban bayramı namazı qılınacaq.

“Bayram namazı elan olunan əsas, birinci gündə, yəni iyunun 6-da qılınacaq. Hər bir məscid icmasının rəhbərliyi və imama məscidə gələn camaatı nəzərə alaraq namaz vaxtını saat 8 və ya 9-a təyin edə bilər. Yəni saat 8-də də, 9-da da namaz qılın bilər. Camaatın gəlişi ilə əlaqədar bu məsələ tənzimlənə bilər. Məscid icması özü bu məsələdə azaddır.

Rayonların çoxunda bəzi məscidlərdə saat 8-də, bəzilərində isə 9-da qılınır. Bakı və şəhəratrafi kəndlərin əksər məscidlərində saat 9-da qılınır. Bəzi məscidlərdə, məsələn, “Göy” məscid, “Heydər” məscidində namaz saat 8-də qılınacaq, lakin insanların gəlişi ilə əlaqədar saat 9-da da qılın bilər. Məscid icması bu məsələ ixtiyar sahibidir”, - deyər F.Nurullayev qeyd edib.

“Zeytun” aptekləri cərimələndi

Prezident yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarlarına Nəzarət Dövlət Agentliyi “İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Qanuna əsasən apteklər şəbəkəsi olan “Zeytun Pharmaceuticals” MMC haqqında inzibati xəta protokolu tərtib edib. Bu barədə agentlikdən məlumat verilib.

Bildirilib ki, şirkətin apteklərində dərman vasitəsi Tarif (qiymət) Şurasının təsdiq etdiyi perakəndə satış qiymətinin yuxarı həddindən baha satılıb. Bununla da İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 221.3-cü bəndinə əsasən (Dövlət qeydiyyatından keçmiş dərman vasitəsinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qaydada tənzimlənən qiymətdən yuxarı qiymətlə satılması) xəta törədilib.

Azərbaycanda Rusiya kanalı bağlandı

Azərbaycanda “Match TV” kanallarının yayımı dayandırılıb. Teleqraf xəbər verir ki, bu barədə izləyicilərə müvafiq bildiriş təqdim olunub. Məlumata görə, “Match TV” kanallarının Azərbaycanada yayım icazəsi olmayıb. Ona görə də “Media haqqında” Qanunun 32.4 və 34.5-ci maddələrinin tələblərinə uyğun olaraq kanalların yayımı dayandırılıb.

Dövlət Agentliyi “Embawood”da nöqsan aşkarladı

“İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Qanuna əsasən, “Embawood” MMC barəsində satılmış malların dəyişdirilməsi və ya geri qaytarılması qaydalarının pozulması və istehlakçının hüquqlarını məhdudlaşdıran şərtlərin müqaviləyə daxil edilməsi halları ilə bağlı inzibati xəta protokolları tərtib edilib.

Bu barədə “APA-Economics”ə Antiinhisar və İstehlak Bazarlarına Nəzarət Dövlət Agentliyindən bildirilib.

Məlumata görə, qüsurlu malın geri qaytarılmasından imtina edilməsi və istehlakçı ilə bağlanmış müqaviləyə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarla müqayisədə istehlakçıların hüquqlarını məhdudlaşdıran şərtlərin daxil edilməsi müəyyən olunub.

Qeyd edək ki, ötən ayın əvvəllərində də agentlik eyni nöqsana görə “Embawood” şirkətinin barəsində inzibati xəta protokolunun tərtib edildiyini bildirmişdi.

Şabranda “Qaz 53” dirəyə çırpıldı, sürücü öldü

Şabranda ölümə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. APA xəbər verir ki, hadisə rayonun Zeyvə kəndində baş verib.

Belə ki, 1980-ci il təvəllüdlü Özbəy Əmirhəməzyev idarə etdiyi “Qaz 53” markalı avtomobillə hərəkətdə olan zaman idarəetməni itirərək yol kənarındakı işıq dirəyinə çırpılıb, o, aldığı xəsarətlərdən hadisə yerində ölüb.

Maşında olan sənişinlər - 2011-ci il təvəllüdlü Tərhan Balaqədəşov, 1975-ci il təvəllüdlü Gülmalı Balaqədəşov və 1990-cı il təvəllüdlü Həmid Şixəliyev isə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb. Faktla bağlı cinayət işi başlanılıb.

Sabirabadda 16 yaşlı oğlan kanalda boğuldu

Sabirabadda 16 yaşlı oğlan kanalda boğulub. 2009-cu il təvəllüdlü Bayram Bilalov su kanalında çimərkən boğularaq ölüb. Faktla bağlı Sabirabad Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

SOCAR-ın sabiq vitse-prezidenti Mikayıl İsmayilovun oğlu Orxan İsmayilzadə uzun məhkəmə çəkişmələrindən sonra Fidan Abbasova ilə barışmaq qərarına gəlib.

Musavat.com xəbər verir ki, Orxan İsmayilzadə apelyasiya instansiyasında şikayəti təmin edilməyəndən sonra vəkili vasitəsi ilə Fidan Abbasovaya "Barışıq sazişi" adlı sənəd göndərüb.

65 min verim, sus!

Sənəddə yer alan bəndləri oxuduqca, əli hər yerdən üzülən oliqarx oğlunun özünü xilas etmə cəhdi göz önünə gəlir.

Aliment ödəməkdən yayınan, məhkəmə qərarlarını saymayan, atalıq testindən dəfələrlə imtina edən Orxan İsmayilzadə Fidan Abbasovaya 65 min manat ödəməklə bütün hüquqi iddiaları sonlandırmağı, qız övladı Nilin doğum şəhadətnaməsində ata adı və soyadının dəyişdirilməsini tələb edir. Sadə dildə desək, qızının hüquqi atasından imtinası qarşılığında bir məbləğ ödənilir və müqabilində hər iki tərəf bir-birinə qarşı susur.

Sənədin məgzinə baxanda aydın olur ki, tərəflər arasında olan bütün dövlət araşdırmalarına və məhkəmə işlərinə "xitam verilir". Yeni hüquq-mühafizə orqanları, məhkəmələr, KİV üzərindən gerçəkləşən ictimai diqqət bu sənədlə "rədd" edilir. Sənəd dövlətin hüquq sisteminin bir kənara qoyulub şəxsi razılıqlarla əvəzlənməsi anlamına daha yaxın görünür. Fidan Abbasovanın verdiyi açıqlamalar, məhkəməyə təqdim etdiyi sübutlar, atalıq testindən yayınan bir şəxsə cavab verməsini istisna edir, sükut qarşılığında pulla razılığa gəlməsi istənilir.

Sənədin ən diqqətçəkən hissəsi Orxan İsmayilzadənin qızı Nilin doğum şəhadətnaməsindəki ata adı və soyadının dəyişdirilməsi tələbi ilə bağlıdır. Orxan İsmayilzadə qızı Nilin sənədlərində atasının adının silinməsi tələbini irəli sürür. Sənədin bu bəndi onun övladına olan məsuliyyətdən imtinasının hüquqi möhürü olaraq görülür. Azyaşlıya, sadəcə, "atam deyil" dedirtmək və bunun qarşılığında problemdən xilas olmaq istəyi var.

Bütün bunların əvəzində Orxan İsmayilzadə Fidan Abbasovaya bir "yaxşılıq" edəcəyini də bildirir.

Sazişdə qeyd olunur ki, Fidan Abbasova qızı Nillə birgə xaricə səfərə gədirsə, bu halda ona problem yaratmayacaq. Yəni Fidan Abbasova bir gün qızı Nillə ölkədən getmək istəsə, bu halda qızın atası olaraq Orxan İsmayilzadə "heç bir məhdudiyyət yaratmayacaq".

Əgər Fidan Abbasova bu sazişə imza atarsa, Orxan İsmayilzadə avtomatik olaraq onun atası hesab edilməyəcək və müvafiq olaraq atası olmayan birindən icazə istəyinə də gerek qalmayacaq. Başqa sözlə desək, uşağın hüquqi statusu ailədaxili razılıqlarla təhvil verilməlidir.

Sazişin əmlak tələbi barədə bəndi isə bütün digər bəndlərini kölgədə qoyur, acı



Sabiq məmur oğlundan növbəti qalmaqallı addım - şok təfərrüat

SOCAR-ın sabiq vitse-prezidentinin övladı uzun məhkəmə çəkişmələrindən sonra niyə barışmaq istədi?; Fidan Abbasova övladının haqqı uğrunda geri çəkilməyəcəyini açıqladı

gülməyə başlayır.

Həmin bəndə görə Orxan İsmayilzadə bəyan edir ki, Fidan Abbasovaya, onun valideynlərinə, ailə üzvlərinə və yaxın qohumlarına qarşı hər hansı əmlak və ya pul tələbi yoxdur və gələcəkdə də olmayacaq. Eyni şəkildə, Fidan Abbasova da bəyan edir ki, Orxan İsmayilzadə Mikayıl oğluna, onun valideynlərinə, ailə üzvlərinə və yaxın qohumlarına qarşı hər hansı əmlak və ya pul tələbi yoxdur və gələcəkdə də bu tələb irəli sürülməyəcək. Sazişin bu bəndi tənqid edilməyəcək qədər ab-surdur. Yeni Orxan İsmayilzadə Fidan Abbasovadan, onun yaxınlarından hansı əmlakı tələb edə bilər?

Əksinin baş verməsi isə təbiidir və hüquqi baxımdan da əsaslıdır.

Bir sözle, oliqarx oğlunun təqdim etdiyi saziş daha çox susdurma müqaviləsinə xatırladılır. Dövlətin və məhkəmənin rolu isə sıfıra endirilir. Orxan İsmayilzadənin təqdim etdiyi "barışıq sazişi" əslində hüquq sisteminin pulla formalaşdırıla biləcəyini göstərən acı bir nümunədir. Bu sənəd ədalətin deyil, sərvətin hökm etmə həvəsinin sərhədsizliyidir.

Fidan Abbasova barışıq sazişini rədd edir!

Fidan Abbasova Musavat.com-a deyib ki, susdurma müqaviləsinin imzalamaqdan imtina edir, övladının haqqının bərpasında israrından bir addım da geri çəkilməyəcək. Azərbaycan dövlətinin onun müdafiəsində duracağına inanır.

Orxan İsmayilzadəyə gəlincə, o, hazırda axtarıldır. Axtarış işi Sabunçu Rayon Polis İdarəsinə həvalə olunub.

Qərara görə, polis Orxan İsmayilzadəni saxlamalı və

icra orqanına təhvil verməlidir. 1 aydan artıqdır ki, çıxarılan axtarış qərarı üzrə Orxan İsmayilzadənin saxlanması hələ ki baş tutmayıb. Oliqarx oğlunun axtarışa verilmə səbəbi isə məhkəmə qərarını icra etməkdən yayınmasıdır. Ötən il Sabunçu Rayon Məhkəməsinin qızı Nil Abbasovanın saxlanması üçün hər ay 500 manat aliment ödəməsi barədə qərar çıxarıb. Orxan İsmayilzadə bu qərarı mübahisələndirib. Lakin apelyasiya instansiyası Sabunçu Rayon Məhkəməsinin qərarını qüvvədə saxlayıb.

Orxan İsmayilzadə test verməkdən niyə qaçır?

Gözlənilirdi ki, bu qərardan sonra Orxan İsmayilzadə dövlət adından çıxarılmış qərarı icra edəcək, övladının saxlanması üçün alimenti ödəyəcək. Lakin oliqarx Mikayıl İsmayilovun oğlu bu günə qədər həm alimentdən yayınıb, həm də atalıq testindən dəfələrlə imtina edib. Bu testdən keçməklə Orxan İsmayilzadə Fidan Abbasovanın iddiasını təkzib edə və ya təsdiqləyə bilərdi. Aydınlaşdı ki, Fidan Abbasovanın onun qızı kimi təqdim etdiyi Nil Abbasovanın atasıdır və ya deyil.

Orxan İsmayilzadə isə 3 ayrı-ayrı məhkəmənin təyin etdiyi atalıq testindən keçməkdən qərəzli şəkildə yayınıb. Əvəzində Fidan Abbasovaya "barışıq sazişi" adlı sənəd göndərməklə məsuliyyətdən boyun qaçırmaya çalışır.

Belə olan halda qanun deyir ki, ekspertizadan - atalıq testindən imtina edən şəxs nəticə ilə razılaşmış sayılır. Bu isə o deməkdir ki, Or-

xan İsmayilzadə özü bilə-bilə övladını tanımaqdan imtina edir və bu faktdan qaçır. Fidan Abbasovanın məhkəmələrə təqdim etdiyi sübutlar Nilin atasının məhz Orxan İsmayilzadənin övladı olduğunu isbatlayır. Müvafiq olaraq Orxan İsmayilzadənin övladını saxlamaq üçün aliment ödəməsi şərtləndirir. Fidan Abbasova ilə faktiki nikahda olan Orxan İsmayilzadənin övladı Nilin atasının kim olduğu artıq məhkəmə qərarları ilə tanınıb. Lakin oliqarx İsmayilovun oğlu, milyonlarla sərvətin içində yaşayan biri, qızına ayda cəmi 500 manat aliment ödəməkdən imtina edir. Sabunçu Rayon İcra Şöbəsinin icra məmurunun təqdimatı əsasında onun əmlakına da həbs qoyulub. Əgər düşünürsünüz ki, Orxan İsmayilzadənin aliment ödəməyə maddi imkanı yoxdur, yanılırsınız.

Orxan İsmayilzadə böyük bir varidatı olan Mikayıl İsmayilovun varisidir. Mikayıl İsmayilovun mətbuatda yayılan natamam sərəvət siyahısına nəzər salaq:

Ağsuda 3 villa və meyvə bağı - 4 hektar ərazidə;
Bakıda 2 bina - 16 mərtəbəli yaşayış binaları;
"Panorama" və "Axırncı Aşırım" restoranları - hər biri milyonlarla manat dəyərində;
Ağsunun Çiyli kəndində Aqropark və 5 hektarlıq anbar;
Ağsu parkında aptek və restoran - yeznəsinin adına;
Şamaxıda "Şərəfli" restoranı, "Ümid" adlı tədris mərkəzi, "Çinarlı Plaza", üzüm və nar bağları, böyük anbarlar, makaron zavodu, AFFA-ya icarəyə verilmiş stadion, və daha nələr, nələr...

Bu obyektlər Mikayıl İs-

Vasif Talibovun oğlu bu vəzifəsini də itirdi



Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sabiq sədri Vasif Talibovun oğlu Seymur Talibov daha bir vəzifəsini itirib.

"Teleqraf"ın əldə etdiyi məlumata görə, o, bundan sonra Azərbaycan Şahmat Federasiyasının (AŞF) İcraiyyə Komitəsində təmsil olunmayacaq.

Məsələ AŞF-nin növbəti konfransında İcraiyyə Komitəsinə seçkilər zamanı rəsmiləşəcək.

S.Talibov daha əvvəl Naxçıvan Muxtar Respublikası Şahmat Federasiyasının Prezidenti vəzifəsindən istefa vermişdi. O, 2021-ci ildən AŞF-nin vitse-prezidenti idi. S.Talibov İcraiyyə Komitəsinə keçirilən seçkilərdə namizədlər siyahısında yer almayıb.

Eldar Mahmudova pasport verilmədi - səbəb



Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun şəxsiyyət vəsiqəsi almaq istəyi baş tutmayıb.

Məlumata görə, şəxsiyyət vəsiqəsinin etibarlılıq müddəti bitən Eldar Mahmudov onu yeniləmək istəsə də, məhdudiyyətlə üzləşib. Buna səbəb isə Eldar Mahmudovun Baş Prokurorluqda "MTN işi" çərçivəsində istintaqa cəlb olunmasıdır. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə Gununsesi.info-ya sabiq nazirin yaxın ətrafından verilən məlumatda deyilir.

Xatırladaq ki, 2015-ci ilin oktyabrında vəzifəsindən uşaqlaşdırıldıqdan sonra Eldar Mahmudovun həbs olunacağı gözlənilirdi. Lakin ötən 10 il ərzində onu həbs etmədilər. 2017-ci ildə Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər Üzrə Baş İstintaq İdarəsində bir neçə dəfə dindirilən Eldar Mahmudovun həbsi gözlənilsə də, sonradan bu gözləntilər doğrulmadı.

Uzun illər onun hüquqi statusu da belli deyildi. Bilinmirdi ki, o, təqsirləndirilən şəxsdir, ya deyil. İndi isə məlum olur ki, onun ölkədən çıxışına məhdudiyyət qoyulub. Eldar Mahmudov istintaq altındadır. Bu baxımdan, "filankəs Arafda qalıb" təşbehi Eldar Mahmudova şamil oluna bilər.

"Araf" ifadəsi Qurani-Kərim mənşəli ifadədir və bəzən günlük həyatda, siyasi diskussiya və debatlarda, yazı və çıxışlarda da səslənir. "Araf" cənnətlə cəhənnəmin arasında bir yerdir. Yeni nə cənnətdir, nə cəhənnəm.

Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun durumu məhz bu ifadə ilə təsvir oluna bilər. Sabiq nazir illərdir nə həbs olunur, nə də nəzarətdən buraxılır. Onun hüquqi statusu da belli deyil. Bir sözle, Mahmudov Arafdadır - cənnət və cəhənnəmin tən ortasında!

■ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
Musavat.com

mayilovun yaxınlarının, qohumlarının, sürücüsünün və yeznələrinin adındadır. Amma hər kəs bilir ki, bu sərvət bir ailəyə məxsusdur. Bu ailənin nümayəndəsi Orxan İsmayilzadə qızına aliment ödəməmək üçün gizlədir, aliment qaçağına çevrilib. İndi də "ba-

rıışıq sazişi" ilə durumu öz xeyrinə çevirməyə, üzünə düşən məsuliyyətdən can qurtarmağa çalışır.

P.S. Məsələ ilə bağlı Orxan İsmayilzadəni də dinləməyə hazırıq.

■ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
Musavat.com

Rusiyada Azərbaycan və azərbaycanlılar əleyhinə danışıqlara Dövlət Dumasının daha bir deputatı qoşulub. Mixail Matveyev əslən Azərbaycandan olan Cəlil Rəfiyevin Rusiyanın Vorkuta şəhər sovetinə namizədliyinin irəli sürülməsindən narazı qaldığını bu sözlərlə ifadə edib: “Azərbaycanın hansısa aulunda doğulan, yarımçıq orta təhsili və iki kiçik tərəvəz dükanı olan birinin deputat olması yolverilməzdir”.

Rusiyada anti-Azərbaycan isteriyası - daha bir irqçi çıxış, Bakıdan sərt reaksiya...

Zatulın, Valuyev, indi də Matveyev..; Duma üzvü ölkəmizi aşağılayaraq “hansısa aul” adlandırır; azərbaycanlı deputatlardan şillə kimi cavablar



Mixail Matveyev

Məsələ ilə bağlı politoloq Elxan Şahinoğlu deyib: “Birincisi, bu deputatın coğrafiyadan xəbəri yoxdur. Azərbaycanda, onun təbircə desək, “aul” anlayışı yoxdur, Matveyev ölkəmizi Şimali Qafqaz (Rusiya Federasiyasına aiddir) ölkələri ilə səhv salıb. İkincisi, Rusiyada Dövlət Duması səviyyəsində milli və irqi ayrı-seçkilik təbliğatı aparılırsa, Rusiyanın sırası vətəndaşından nə gözləmək olar? Cəlil Rəfiyev Rusiya vətəndaşıdır, o, yerli şəhər sovetinə namizədliyini niyə irəli sürə bilməz ki? Rusiyalı deputat ayrı-seçkilik toxumu səpməklə Rusiya Konstitusiyasını da pozmuş olur. Buna baxmayaraq, irqçi deputatın təxribatçı açıqlamasına həmkarlarından kimse etiraz etməyib. Deməli, onlar da Mixail Matveyev kimi düşünürlər. Belə çıxır ki, Rusiya vətəndaşı olan azərbaycanlı nə vaxtsa Rusiya Dövlət Dumasında seçkilərdə iştirak etmək istəsə, Mixail Matveyev kimi şovinist və irqçi deputat və onun kimi düşüncələr bu na qarşı da çıxacaqlar”.

Nə baş verir? Rusiyada Azərbaycan əleyhinə aqressiv ton niyə güclənir? Kreml bu deputatları susduracaqmı? Axı bu, ilk belə hal deyil. Zatulın, Valuyev, indi də Matveyev. Dumanın spikeri Vyacheslav Volodin hara baxır?

Deputat Azər Badamov mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a danışib. Millət vəkili qeyd edib ki, Rusiya Dövlət Dumasının bəzi deputatları tərəfindən Azərbaycan və azərbay-

canlılara qarşı təhqir və qərəz doğuracaq ifadələrin işlədilməsi heç də iki ölkə arasında imzalanmış qarşılıqlı müttəfiqlik haqqında sənədin ruhuna uyğun deyil: “Doğrudur, deputat fikir ifadə etməkdə sərbəstdir. Amma bu, millətləri aşağılayacaq ifadələrlə xalqlar və dövlətlər arasında nifaqın salınmasına xidmət etməməlidir. Təbii ki, belə deputatların açıqladığı fikirlərin zərərli olması barəsində parlamentin rəhbərliyi tərəfindən izah olunmalı və intizam komissiyasına çıxarılaraq müvafiq qaydada tənbeh olunmalıdır. Amma bu, baş vermədikdə isə onlarda özbaşınalıq yaranır və dövlətlər arasında münasibətlərdə soyuqluğun meydana gəlməsinə yol açan hərəkətlərdən çəkinmirlər. Həm də deputat öz vətəndaşını milli, etnik və dini mənsubiyyətinə görə aşağılamamalı, öz milli mənsubiyyətini digərlərindən üstün tutmamalıdır. Əgər belə hal baş verirsə, bu, milli, etnik və dini ayrı-seçkiliyin qızışdırılması kimi dəyərləndirilməlidir. Belə ki, Rusiya Dövlət Dumasının deputatı Mixail Matveyevin Cəlil Rəfiyevin Rusiyanın Vorkuta şəhər sovetinə namizədliyinin irəli sürülməsindən narazı qaldığına görə “Azərbaycanın hansısa aulunda doğulan, yarımçıq orta təhsili və iki kiçik tərəvəz dükanı olan birinin deputat olması yolverilməzdir” ifadəsini işlətməsi deputat etikasına uyğun gəlməyən bir hərəkətdir. Məgər Mixail Matveyev bilmir ki, Azərbaycanda aul yoxdur?”

Deputat qeyd edib ki, ikincisi isə Cəlil Rəfiyev azərbaycanlı olsa da Rusiya vətəndaşıdır: “Onda belə çıxır ki, Rusiyada başqa millətdən olan vətəndaşlar deputat seçilməməlidir? Həm də Rusiyanın konstitusiyasında deputatlığa namizəd şəxsin təhsilli olması və onun qanun çərçivəsində göstərilən fəaliyyətin nədən ibarət olması ilə bağlı tələb yoxdur. Amma Matveyevin düşüncəsi ilə deputat ancaq etnik ruslardan seçilməli, ticarətlə məşğul başqa millətdən olan vətəndaşlar deputat seçilməməlidir”.

A.Badamov hesab edir ki, Dövlət Dumasının rəhbərliyi müvafiq addımlar atmalıdır.

Millət vəkili Ceyhun Məmmədov isə məsələyə bu cür mövqe bildirib: “Təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, Rusiya tərəfindən Azərbaycana qarşı dil uzadanların sayı getdikcə artmaqdadır. Zatulın, ondan əvvəlkilər və indi Matveyev - bütün bu şəxslər Azərbaycana qarşı təhqiramiz fikirlər səsləndirirlər. Ümumilikdə bu ifadələri təhlil etdikdə aydın görünür ki, burada açıq-aşkar irqçilik və ksenofobiya əlamətləri var. Azərbaycan və azərbaycanlılar haqqında bu cür fikirləri dilə gətirmək, bu cür mövqe sərgiləmək həmin şəxslərin hansı təfəkkürə sahib olduqlarını bir daha açıq şəkildə göstərir. Əslində bu təfəkkür və düşüncə tərzini uzunmüddətli perspektivdə Rusiyanın özü üçün də olduqca təhlükəlidir.

Bundan əlavə, qanunverici orqanın nümayəndəsinin belə bir açıqlama verməsi və bu cür mövqe bildirməsi ciddi müzakirə mövzudur. Haqlı olaraq sual doğurur ki, bir qanunverici orqanın nümayəndəsi necə beynəlxalq və yerli hüquq normalarını pozaraq bu cür bəyanatlar verə bilər? Azərbaycanlılar uzun illərdir Rusiyada yaşayırlar, bu ölkənin dövlətçiliyinin və inkişafının möhkəmlənməsinə öz töhfələrini verirlər. Yeni onlar sadəcə bu gün deyil, illərdir bu ölkənin bir hissəsi olaraq onun tərəqqisinə xidmət edirlər və bu prosesdə fəal iştirak edirlər.

Belə münasibət və yanaşma isə təkəcə azərbaycanlılara qarşı deyil, bütövlükdə Rusiyanın daxilində milli və dini zəmində münasibətləri artırır, gərginlik ocaqları yaradır və ölkəni uçuruma doğru sürükləyir. Belə açıqlamalar və bəyanatlar, bu cür təfəkkür, baxış və yanaşma, vəziyyəti daha da gərginləşdirir”.

Millət vəkili təəssüflə bu cür məsələlərə heç bir rəsmi reaksiya verilmədiyini deyib: “Üstəlik, nəzərə almaq lazımdır ki, artıq dünyada rusiyalılara qarşı proseslər sürətlənir. Rusiya dövləti və rus milləti beynəlxalq aləmdə getdikcə arzuolunmaz, sevilməz bir imic qazınırlar. Onların keçmiş sovet ölkələri ilə azdan-çoxdan saxladığı münasibətlər də getdikcə pozulur. Bu münasibətlərin məhv edilməsindən sonra, demək olar ki, onlara qarşı normal münasibət bəsləyən bir ölkə belə qalmayacaqdır. Bu isə, qeyd etdiyim kimi, bütövlükdə keçmiş sovet məkənində, keçmiş sovet respublikalarında Rusiyaya nifrət, küdurət və xoşagəlməz münasibətin formalaş-

Rusiyada azərbaycanlı deputatı üzr istədilər

Rusiyanın Xan-tı-Mansi Muxtar Dairəsi (XMAO) Dumasının deputatı, azərbaycanlı diaspor nümayəndəsi Xalid Tağızadə öz çıxışına görə rəsmi şəkildə üzr istəməyə məcbur qalıb.



Xalid Tağızadə

Musavat.com xəbər verir ki, Xalid Tağızadə daha öncə parlament iclasında Yuqranın (XMAO) və Tümen vilayətinin bir hissəsinin türklərin tarixi vətəni olduğunu demişdi.

Bu açıqlama Rusiya ictimaiyyətində kəskin etirazla qarşılanıb. Azərbaycanlı deputatın üzərinə dəhşətli basqı həyata keçirilib.

Deputat sonradan açıqlama verərək sözlərinin yanlış anlaşıldığını bildirib: “Yuqranın miqrantlar üçün cəlbədiciliyinin mümkün səbəbləri barədə fərziyyə irəli sürdüm. Qəti hökm deyil, sadəcə, fərziyyə idi. Təəssüf ki, sözlərim birmənalı qarşılanmadı. Bunun üçün dərin təəssüf hissi keçirir və üzr istəyirəm,” - deyərək Tağızadə qeyd edib.

Qeyd edək ki, deputat daha əvvəl parlamentdə belə demişdi: “Miqrantlar müxtəlif olur. Məsələn, özbəklərlə bağlı... Yuqra və Tümen vilayətinin bir hissəsi tarixi baxımdan Sibir xanlığına aid olub. Məlumdur ki, sonuncu hökmdar Xan Küküm idi. Bu isə Buxara xanlığından çıxmış özbək Şeybanilər sülaləsidir. Ola bilsin ki, miqrantlar bu ərazilərə özlərinin tarixi vətəni kimi gəlirlər.”

Bu çıxışdan sonra XMAO Dumasının sədri Boris Xoxryakov Tağızadənin etika komissiyasına çağırılacağını bildirib.

Məsələ qısa zamanda federal səviyyəyə yüksəlib. Rusiya Dövlət Dumasının deputatı Stanislav Naumov məsələyə sərt reaksiya verərək deyib: “Onu süpürgə ilə qovmaq lazımdır”.

Hazırda deputatın taleyinə etika komissiyası qərar verəcək.

Musavat.com

Fransa Gorusda konsulluq açdı

İyunun 2-də Gorus meriyasına bitişik binada Fransanın fəxri konsulluğu açılıb. Fəxri konsul milliyətcə erməni, həm də Gorus Frankofoniya Mərkəzinin direktoru olan Karmen Apuntsdur.



Musavat.com

xəbər verir ki, açılışda Fransanın Ermənistan Respublikasındakı səfiri, Ermənistan Respublikasının ərazi idarəsi naziri, xarici işlər nazirinin müavini, Sünik qubernatoru, Gorus şəhərinin meri, fransalı senatorlar və başqaları iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, fəxri konsul Aparatı Baş Konsulluqdan xeyli aşağı statusa malikdir və bir qayda olaraq siyasi funksiyalara və toxunulmazlığa malik deyil. Fəxri Konsulun idarəsi əsasən humanitar və mədəni funksiyalara malikdir və bəzi hallarda konsulluq xidmətləri göstərə bilər.

layən bir ölkə belə qalmayacaqdır. Bu isə, qeyd etdiyim kimi, bütövlükdə keçmiş sovet məkənində, keçmiş sovet respublikalarında Rusiyaya nifrət, küdurət və xoşagəlməz münasibətin formalaş-

masına gətirib çıxaracaq. Nəticədə bu, həm dövlət, həm də xalq üçün ciddi problemlər yaradan məsələyə çevriləcək”.

Xalidə GƏRAY,
“Yeni Müsavat”

Xəbər verildiyi kimi, faşizm üzərində Qələbə gününün il-dönümündə - mayın 9-u tədbirində SSRİ bayrağı altında, sinəsində rus imperiyasının rəmzi olan “Georgi lenti” ilə çıxış edən İmişli Rayon Ağsaqqallar Şurasının keçmiş sədri Saleh Səmədov həbs edilib. İmişli Rayon Məhkəməsi Saleh Səmədov barəsində 4 aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçib. Onun vergidən yayınmada (CM-in 179-cu maddəsi - “Mənimmə”) ittiham edildiyi bildirilir.

Qeyd edək ki, mayın 13-də S.Səmədov İmişli Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri vəzifəsindən azad edilib. Ağsaqqallar Şurasının İdarə Heyətinin yaydığı məlumata görə, S.Səmədov Şuranın adına ləkə gətirən hərəkətlərə yol verib, Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının Nizamnamə tələblərini kobud şəkildə pozub. S.Səmədov həmçinin Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının üzvlüyündən çıxarılıb.

Saleh Səmədovu hansı cəza gözləyir?

“Bakı” Hüquq Şirkətinin rəhbəri Natiq Ələsgərov “Yeni Müsavat”a deyib ki, Saleh Səmədovun hansı cəzaya məruz qala biləcəyini anlamaq üçün əvvəlcə ona qarşı irəli sürülmüş ittiham maddəsinə və ümumi hüquqi kontekstə baxmaq lazımdır: “Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 179-cu maddəsi mənimmə və israfetmə adlanır. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinə görə 179.1-ci maddə etibardan sui-istifadə etmə və ya aldatma yolu ilə özgə əmlakını mənimmə və ya israf etmədir, 2 ildən 4 ilədək azadlıqdan məhrumetmə və ya digər alternativ cəzalarla nəticələnmə bilər”.

Natiq Ələsgərov deyib ki, əgər bu əməl vəzifəli şəxs tərəfindən, xüsusilə təkrar və ya külli miqdarda törədilibsə, maddənin daha ağırlaşdırılmış bəndləri şamil oluna bilər: “Məsələn, 179.3.2 və ya 179.3.3 maddələri ilə 8 ildən 12 ilədək azadlıqdan məhrumetmə cəzası da nəzərdə tutula bilər. Hazırda Saleh Səmədov haqqında ilkin olaraq 4 aylıq

həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Bu, onun məhkəmə araşdırması dövründə istintaq təcridxanasında saxlanması deməkdir”.

Natiq Ələsgərov deyib ki, ittihamla bağlı işin detalları hələlik belli olmadığından, mənimmənin miqyası, şəxsin əldə etdiyi məbləğin həcmi, onun vəzifə səlahiyyətlərindən necə istifadə etməsi kimi amillər məhkəmənin yekun qərarında əsas rol oynayacaq: “Əgər Saleh Səmədov qarşı irəli sürülən mənimmə ittihamı sübuta yetirilsə, o, 2 ildən 12 ilə qədər azadlıqdan məhrum edilə bilər. Bu, konkret maddənin bəndindən asılı olacaq. Əgər günahı sübuta yetirilməzsə və ya əməlin ciddiliyi az hesab edilərsə, o zaman şərti cəza və ya cərimə ilə də qurtula bilər”.



Xatırladaq ki, Saleh Səmədov 1962-ci ildə İmişli rayonunda anadan olub. “Azərişiq” ASC-də rəhbər vəzifələrdə, YAP İmişli Təşkilatında fəal olub. Dövlət İdarəçilik Akademiyasını və İqtisad İnstitutunu bitirib. Müxtəlif illərdə icra strukturlarında, ticarət müəssisələrində, Məşğulluq Mərkəzində, Metrologiya institutunda rəhbərlik edib. 1993-cü ildən YAP üzvüdür. Rayonda şərab zavodu və digər biznes sahələrinə malikdir.

Saleh Səmədovun ictimai qınaq obyektinə çevrilməsində əsas səbəb onun mayın 9-da SSRİ bayrağı və “Georgi lenti” nümayiş etdirməsi olub. Bu lent rəsmi olaraq Azərbaycanda qadağan edilməsə də, rus imperializmini və separatizmi simvolizə etdiyi üçün qıcıqla qarşılanır.

Azərbaycan Respublikası qanunlarında “Georgi lenti” ifadəsi birbaşa keçmir. Lakin Konstitusiyaya və “İctimai as-

ayışın qorunması haqqında” və milli maraqlarına tarixi zərər qanunlar bu tip rəmzlərin istifadəsinə dolayısı qadağalar qoyur. Azərbaycan Konstitusiyasının 7-ci maddəsində deyilir: “Azərbaycan dövləti dünyəvi, hüquqi və unitar dövlətdir. Onun ərazi bütövlüyü və suverenliyi şübhə altına alınmamalıdır”. Konstitusiyamızın 12-ci maddəsində isə deyilir: Dövlətin ali məqsədi insan hüquq və azadlıqlarını qorumaqdır. “İctimai tədbirlərin keçirilməsi qaydaları haqqında” qanuna əsasən, ictimai tədbirlərdə yalnız Azərbaycan dövlət atributlarından istifadə edilməlidir. Başqa bir dövlətin, xüsusən də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə

və milli maraqlarına tarixi zərər vurmuş bir imperiyanın rəmzinə sinəyə taxmaq, sadəcə, nadanlıq deyil, bu, məsuliyyətsizliyin və potensial təhlükənin açıq təzahürüdür. Bu hərəkətin özü cinayət məsuliyyəti yaratmasa da, onun barəsində əvvəllər başlanmış istintaq işlərinin aktivləşdirilməsinə və ya daha diqqətli araşdırmaya səbəb olmuş ola bilər. Lakin bu iş həm hüquqi, həm də ictimai-siyasi yük daşıdığı üçün onun sonluğa sifət qanunlarla deyil, eyni zamanda cəmiyyətin və dövlətin mövcud siyasi münasibətləri ilə də formalaşma bilər.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
“Yeni Müsavat”



“Rusiyanın nüvə gücünə zərbə vuruldu” - Abdulla Ağar

“Ukraynanın Rusiyanın dərinliklərində yerləşən beş strateji hərbi bazaya endirdiyi ağır zərbə ilə bir sıra hədəfi mümkündür. Bu hücumla Ukrayna Rusiyanın müharibədə həlledici rol oynayan hərbi vasitələrini sıradan çıxarmağa, Moskvanı atəşkəs və sülh danışıqlarına məcbur etməyə, eyni zamanda Rusiya hava hücumundan müdafiə və kəşfiyyat sistemindəki zəiflikləri üzə çıxarmağa və onlardan faydalanmağa çalışa bilər. Lakin məsələ bununla məhdudlaşmır. Mövcud vəziyyət təkcə Rusiyanın hərbi gücünə və nüfuzuna zərbə vurmaqla kifayətlənmir”.

Bu barədə türkiyəli təhlükəsizlik məsələləri üzrə ekspert **Abdullah Ağar** deyib. Onun sözlərinə görə, baş verənlər global miqyasda daha təhlükəli nəticələr doğura bilər:

“Bu hücumlar global nüvə balansının pozulması ehtimalını artırır. Rusiya nüvə doktrinasının təzyiq altına düşməsi riski yaranıb. Hədəfə alınan obyektlər təkcə nüvə başlığı daşımaq imkanına malik Tu-95, Tu-22M3 strateji bombardmançı təyyarələrinin və erkən xəbərdarlıq-idarəetmə sistemlərinə malik A-50 tipli təyyarələrin yerləşdiyi dörd hava bazası ilə məhdudlaşmır. Eyni zamanda nüvə sualı qayıqlarının qərarlaşdığı Murmansk vilayətindəki Şimal Donanmasının əsas bazası - “Severomorsk” da hücum hədəfinə çevrilib”.

Ekspertin fikrincə, bu gedişat global miqyasda ciddi qeyri-müəyyənlik və böhran riskini artırır. Nüvə potensialı bu hücumlar Rusiyanın nüvə “üçlüyü” (hava, quru, dəniz) sisteminin ən azı iki komponentini həm fiziki, həm də nüfuz baxımından təzyiq altına alır və nəticədə Rusiya nüvə strategiyasının balansını pozulur: “Hazırda Rusiyanın bu hücumlardan nə qədər zərər gördüyü və bu vəziyyəti necə qiymətləndirdiyi məlum deyil. Lakin ortada cavabı ağır bir sual var: Rusiya bu durumda nə edəcək? Global nüvə balansının öz əleyhinə dəyişdirilməsinə, balansın zaman və dinamikasında baş verən pozuntulara və geosiyasi gücünün, çəkirdirici təsirinin, həmçinin prestijinin hədəfə alınmasına qarşı hansı addımları atacaq?”

O əlavə edib ki, Rusiyanın rəsmi nüvə doktrinasına görə, hökumət və ya kritik hərbi infrastrukturun hücumu məruz qalması, nüvə qüvvələrinin fəaliyyətinin pozulması və ya cavab zərbəsi imkanlarının təhlükə altına düşməsi halında Rusiya nüvə cavabı verə bilər. Ekspert sonda bu sualı da diqqətə çatdırıb: “Rusiya bu hücumları həyata keçirən Ukrayna rəhbərliyi və onların arxasında duran güc mərkəzlərinin əsl planı nədir?”

“Moskva SSRİ-ni bərpa etmək planını işə salacaq” - deputat



Asim Mollazadə

Demokratik İslahatlar Partiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı **Asim Mollazadə** “Teleqraf”ın suallarını cavablandıraraq deyib ki, Kreml Ukraynadakı hərbi əməliyyatları qələbə ilə yekunlaşdırarsa, onun yenidən Cənubi Qafqazda mövqelərini bərpa etmək haqqında düşüncələri var: “Moskva keçmiş Sovet İttifaqı bərpa etdirməklə bağlı planını işə salacaq. Bütün istiqamətlərdə hücumla keçəcək”.

Onun sözlərinə görə, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin də seçki kampaniyası öncəsi keçmiş Sovet İttifaqının bərpası ilə bağlı açıqlamalar vermişdi: “Onun verdiyi vədlər sırasında bu da yer alırdı. Keçmiş Sovet İttifaqının bərpası ilə bağlı onların bəyanatları Rusiyanın strategiyasının nümayişi kimi izah

görə də rəsmi Moskva Ermənistanın hərbi bazasının gücü və əlaltılarının köməyi ilə prosesi öz xeyrinə dəyişmək haqqında düşünür. Ermənistanın keçmiş prezidentləri, hərbi canilər Robert Köçəryan-Serj Sarkisyan cütliyünü hərəkətə keçirmək niyyətləri var. Çünki bu iki şəxs Rusiya hərbi kəşfiyyatının agentləridir. Onlar Azərbaycan xalqına qarşı hərbi cinayətlər törədiblər”.

A.Mollazadənin fikrincə, faktiki, Rusiya Ermənistan-dakı əlaltılarını, xüsusilə də birbaşa onlara tabe olan

Bu ilin yanvar-aprel aylarında Azərbaycanla Avropa İttifaqı (Aİ) ölkələri arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 7 milyon 189 min 623 ABŞ dolları təşkil edib. Bu barədə Dövlət Gömrük Komitəsi məlumat yayıb.

Bildirilir ki, bu, illik müqayisədə 35,5% çoxdur. Dörd ayda Azərbaycandan Aİ ölkələrinə 6 234 280 ABŞ dolları dəyərində məhsul ixrac edilib (illiklə müqayisədə 38% çoxdur). Həmin dövrdə Aİ ölkələrindən Azərbaycana məhsul idxalı 787,6 min ABŞ dolları (illik əvvəlki ilə müqayisədə 21,3% çox) təşkil edib.

Göründüyü kimi, Azərbaycanın enerji sektorundan asılılığını azaltmaq və qeyri-neft sektorunun inkişafını sürətləndirmək istiqamətində atdığı addımlar öz töhfəsini verir. Azərbaycanın Aİ ölkələrinə ixrac edilən məhsulların həcmi artırması, xüsusilə qeyri-neft məhsullarının daha çox paya sahib olması ticarət dövriyyəsinin artımına gətirib çıxarıb. Aİ-nin Azərbaycanla olan ticarət münasibətlərinin yaxşılaşdırılması, regional əməkdaşlıq və müxtəlif sərmayə layihələri ticarət dövriyyəsinin artmasına müsbət təsir göstərir. Xüsusilə Aİ-nin enerji təhlükəsizliyi məsələlərində Azərbaycanla daha sıx əməkdaşlıq etməsi, Azərbaycan qazı və digər enerji resurslarının ixracını artırır. Mütəmadi olaraq yeni iqtisadi və ticarət sazişlərinin imzalanması da bu artıma müsbət təsir göstərən amillərdəndir. Sazişlər, gömrük və ticarət prosedurlarının sadələşdirilməsi, ticarət tariflərinin azaldılması və məhsul ixracının daha sərbəstləşdirilməsi kimi məsələlər ticari münasibətləri daha da genişləndirir. Azərbaycanın həmçinin tranzit ölkə kimi potensialı artır ki, bununla bağlı ticarət əlaqələri genişlənir. Eyni zamanda Azərbaycanla Aİ ölkələri arasında olan əlaqələrdə nəqliyyat və logistika infrastrukturunu mühüm rol oynaya

yır. Bu, xüsusilə "Bir kəmərbir yol" təşəbbüsü ilə əlaqəli olaraq, ticarətin asanlaşdırılmasına imkan verir. Azərbaycanın iqtisadiyyatına Avropadan daha çox sərmayə gəlməsi, həmçinin texnologiya və innovasiya sahəsində əməkdaşlığın artması, ticarət həcmi artırır faktorlardır. Avropanın inkişaf etmiş texnologiyaları və Azərbaycanla texnoloji sahədə əməkdaşlığı, yeni məhsul və xidmətlərin yaranmasına gətirib çıxarır.

Ticarət dövriyyəsinin artımının davamlı olması isə bir neçə amildən asılıdır. Bu, ilk növbədə Aİ-nin enerji ehtiyacıları, xüsusilə Azərbaycanın təbii qaz və digər enerji resursları ilə bağlı işbirliyini inkişaf etdirməsindən asılıdır. Lakin enerji bazarlarında baş verən dəyişikliklər Azərbaycanın ixracına təsir edə bilər. İkinci tərəfdən, Azərbaycan qeyri-neft sektoru üzrə daha çox məhsul ixrac etməyə davam edərsə, bu da müsbət dinamikanın davam etməsinə kömək edə bilər. Bu sahələrdə investisiyalar və texnoloji inkişafın dəstəklənməsi əhəmiyyətlidir.

İqtisadçı Eyyub Kərimli "Yeni Müsavat"a şərhində bu artımı bir neçə amillə əlaqələndirib. İqtisadçının fikrincə, Azərbaycanın Aİ ilə iqtisadi əlaqələri genişləni: "Əsasən enerji daşıyıcıları sahəsində əlaqələr kifayət qədər genişləni. İkinci amil isə Avropa İttifaqının Rusiyadan neft-qaz asılılığını azaltmaq üçün Azərbaycanla təchizatın genişləndirilməsində maraqlı olmasıdır. Digər tərəfdən, Azərbaycanın yaşıl enerji ixracatı artmaqdadır. Bu da artıma təsir göstərən amillərdən biridir. O cümlədən ölkəmizin qeyri-neft sektorun-

Azərbaycanın Aİ ilə əlaqələri sıxlaşır - yeni rəqəmlər, gözlənti

İqtisadçı Qərblə ticarət dövriyyəsinin həcmi artımını bir neçə amillə əlaqələndirib



da müəyyən inkişaf müşahidə olunur, qeyri-neft məhsullarının Aİ ilə mübadiləsi genişləni ki, bu sahədə də artım müşahidə olunur. Bu da qarşılıqlı iktisadi əlaqələndirilib. Həm dəniz, həm də dəmiryolu ilə daşınan yükün həcmi, o cümlədən Orta dəhlizin buraxılış imkanları artıb. Orta dəhliz vasitəsilə Mərkəzi Asiyadan Avropaya yükdaşımanın həcmi daha da artıb. Bütün bu amillər Aİ ilə Azərbaycan arasında olan ticarət dövriyyəsinin həcmi artmasına müsbət təsir göstərib. Artım imkanları daha da genişlənəcək".

Qeyd edək ki, cari ilin I rübündə 91 ölkəyə qeyri-neft-qaz məhsulları ixrac olunub. Azərbaycan və Gürcüstanın Dövlət Statistika Komitələrinin rəsmi internet ünvanlarından əldə olunan məlumatlar əsasında aparılan təhlili göstərir ki, Azərbaycan ölkə mənşəli qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracı üzrə Gürcüstanı geridə qoyub.

Qeyd edək ki, cari ilin I rübündə 91 ölkəyə qeyri-neft-qaz məhsulları ixrac olunub. Azərbaycan və Gürcüstanın Dövlət Statistika Komitələrinin rəsmi internet ünvanlarından əldə olunan məlumatlar əsasında aparılan təhlili göstərir ki, Azərbaycan ölkə mənşəli qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracı üzrə Gürcüstanı geridə qoyub.

□ **Nigar HƏSƏNLİ,**
"Yeni Müsavat"

Ermənistanda iqtidar-kilsə savaşı qızışır - terror işə düşsə...

Paşinyana qarşı sui-qəsd ola bilərmi və yaxud onu devirmək mümkündürmü - rəy

Ermənistanda hakimiyyətlə terror yuvası kilsə arasında münasibətlər sərtləşib. Baş nazir Nikol Paşinyan və arvadı Anna Akopyanın ardınca hakim partiyanın parlament fraksiyasının katibi Artur Ovannisyan da ölkənin dini rəhbərlərinə qarşı sərt bəyanat verib. O, "pozğun və rəzil həyat tərzi keçirib bunu cübbə ilə ört-basdır edən" bütün keşişlərin maskasını cırmaqla hədələyib.

Xatırladaq ki, bu gərginliyin əsası Nikol Paşinyanın arxiye-piskop Baqrat Qalstanyanın tənqidlərinə sərt reaksiya verməsi ilə qoyulub. Qalstanyan Paşinyanın əxlaqi və şəxsi keyfiyyətlərini şübhə altına alaraq onu dəfələrlə ictimai şəkildə tənqid edib. Paşinyanın rəsmi nikahda olmaması isə bu tənqidlərin əsas mövzularından biri olub.

Baş nazir isə bildirib ki, su-baylıq andını pozan bütün ruhani şəxslər kilsə sıralarını tərk etməlidirlər: "Subaylıq andını pozan bütün din xadimləri ruhani xidmətini dayandırmalıdır".

Onun fikrincə, fərdi həyat hər kəsin şəxsi məsələsidir, lakin xalqın dini və mənəvi dəyərlərə sahib çıxmaq hüququ var: "Heç kimi kiminsə şəxsi həyatı maraqlandırmamalıdır. Amma xalqın kilsəyə, mənəvi və əxlaqi dəyərlərə haqqı var". Öz növbəsində Anna Akopyan sosial şəbəkədə erməni ruhanilərini "riyakarlıqda, əxlaqsızlıqda və saxta dini təqvada" ittiham edib, hətta bəzi yazılarında keşişləri uşaqlar-
lıqda günahlandırıb.

Paşinyan komandasının kilsənin üzərinə sərt şəkildə getməsinin əsas səbəbi nədir və bu savaş nə ilə nəticələne bilər? Baş nazirə qarşı sui-qəsd mümkündürmü?

Siyasi şərhçi Azər Həsərat mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışib. Siyasi şərhçi qeyd edib ki, əslinə qalanda, Paşinyan kilsənin üzərinə getmir, əksinə, kilsə Paşinyanın üzərinə gəlir: "Elə adicəkilən Qalstanyan bir müddət əvvəl Azərbaycan kəndlərinin geri qaytarılmasına, yəni bizə qaytarılmasına qarşı çıxışlar edirdi, hətta o kəndlərə gedib başına adamlar toplayır, oradan İrəvana yürüş edirdi, Paşinyanı satqınlıqda, xainlikdə ittiham edirdi. Paşinyan isə normal məntiqə məsələyə yanaşaraq, işğal edilmiş kəndlərimizi bizə qaytarmaq qərarını vermişdi. Burada qeyri-adi, anormal heç nə yoxdur: söhbət Azərbaycanın Qazax rayonunun kəndlərindən gedir, bu torpaqlar Azərbaycan ərazisidir və bütün dünya tərəfindən belə tanınır,



onlar da təbii olaraq Azərbaycana qaytarılmalı idi və qaytarıldı da.

Həmin dövrdə Qalstanyan daha irəli gedərək, Paşinyanı devirmək niyyətində olduğunu, hətta onun yerinə göz dikdiyini açıq şəkildə bəyan etmişdi. Yəni, faktiki olaraq siyasi əxlaqsızlıq və eyni zamanda manipulyasiya ilə məşğul idi. Din adı altında adam faktiki olaraq Ermənistanda hakimiyyət iddianı edirdi ki, bu da dünyanın heç bir normal ölkəsində qəbul edilməz, xüsusən də Ermənistan kimi yeni-yeni özünə gəl-

məyə başlayan bir ölkədə əlbəttə ki, qəbul olunmazdı. İşin yaxşı tərəfi odur ki, Ermənistanda əhalinin böyük əksəriyyəti bu manipulyatorun arxasınca getmədi, onun dələduz əməllərini vaxtında düzgün qiymətləndirə bildi. Ona görə də Qalstanyanın dırnaqarası yürüşü nəticəsiz qaldı.

Amma bununla kifayətlənməyib, adam öz əməllərinə davam etdi. İndi sual oluna bilər: niyə davam edir?"

Siyasi şərhçinin fikrincə, zamanında Qalstanyanı Moskva həvəsləndirmişdi və

düşünürdü ki, din amili Ermənistan cəmiyyətində çox güclüdür və həm diaspora ermənilərini, həm də ölkə içindəki erməniləri birləşdirə bilər: "Çünki məlum olduğu kimi, Qarabağ məsələsində erməni kilsəsinin rolu hamıdan çox olub - işğalçılıqda, terror əməllərində. Ümumiyyətlə, erməni kilsəsi həmişə bu cür məsələlərin önündə gedib.

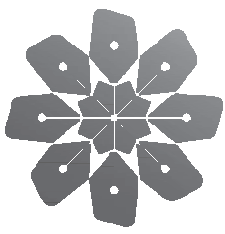
Moskvada Qalstanyanın vasitəsilə dini duyğuları hərəkətə gətirib Paşinyanı küncə sıxışdırmaq və bununla Azərbaycanın üzərinə gəlmək plan-

laşdırılmışdı. Lakin erməni cəmiyyəti hələ 2020-ci ilin 44 günlük müharibəsini unutmadığı üçün bu avantüraya getmədi. İndi Qalstanyan yenə də boş dayanmayıb Paşinyanın üzərinə gedir. Təbii ki, Paşinyan və onun ətrafı Qalstanyanın, eləcə də onun təmsilində cübbəliyərin cavabını vermək məcburiyyətindədir".

"Paşinyana qarşı sui-qəsd ola bilərmi və yaxud onu devirmək mümkündürmü?" sualına Azər Həsərat bu cür cavab verib: "Hazırda Paşinyanın mövqeləri Ermənistan daxilində yetərincə möhkəmdir, yeni alternativ və ya rəqiblərlə müqayisədə o, üstün mövqedədir. Belə bir şəraitdə onun qarşısına çıxma bələk qüvvə hələ ki yoxdur. Sadəcə, dediyim kimi, bu keçid dövründən istifadə edilir, dini manipulyasiyalara əl atılır və Paşinyanı bu yolla zəiflədə biləcəklərini düşünürlər.

Bütün bu oyunların arxasında Moskva dayanır. Təbii ki, Moskvanın arxasında olduğu oyunu indiki halda Ermənistan cəmiyyətinin böyük qəsimi qəbul etmir və etməyəcək də. Çünki Moskva onlar üçün həqiqətən də nicat yolu deyil, bunu artıq anlaşırlar. Ermənistanda yavaş-yavaş başa düşməyə başlayırlar ki, bu ölkənin nicatı Moskva yox, Bakı və Ankara ilə normal münasibətlərdən keçir".

□ **Xatidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"



**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günlük "Vətən Müharibəsi"ndə qazanılmış tarixi qələbə, Ermənistan tərəfindən törədilmiş sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, habelə müharibə cinayətləri ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması

Vətən müharibəsində əldə edilən Zəfərdən 5 ilə yaxın vaxt keçir. Bu, postmüharibə dövründə ikinci hədəf sülh razılaşması idi. İşğal faktına son qoyulduqdan sonra bölgədə dayanıqlı təhlükəsizliyi yalnız sülh müqaviləsi və nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması təmin edə bilər. Lakin Ermənistan məğlubiyyətdən sonra da sülh əleyhinə siyasətini davam etdirir.

Bu səbəbdən beş ilə yaxındır ki, sülh sənədi imzalanmır. Bu addımlar ondan ibarətdir ki, İrəvan ipə-sapa yatmır, yeni ərazi iddialarını qanunvericilik aktından çıxarmır, habelə Minsk Qrupu formatının de-yure ləğvinə indi razılaşmır. Ermənistan birinci tələblə bağlı nala-mıxa vurur, gah konstitusiya islahatları anonsu verir, gah ərazi iddiası olmadığını bildirir. Hərçənd konstitusiyasının preambula hissəsində müstəqillik bəyannaməsinə istinad var. O istinad isə Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsi iddiasıdır. İkinci tələbi isə İrəvan qəbul edir, lakin bunun sülh sazişinin imzalanması ilə eyni vaxtda reallaşmasını təklif kimi səsləndirir. Beləliklə, Ermənistan sülh müqaviləsini günü bu gün imzalamağa hazırdır, amma yarımçıq bir sənədi.

Azərbaycan isə buna razılaşmır. Ona görə də sülh mətni tam hazırdır, amma iki şərt icra edilmir. Odur ki, Paşinyan özünü sülhpərvər göstərməyə çalışır.

şır. Halbuki imitasiyadır. Sülh sazişini imzalayan tərəf ərazi iddialarını saxlamaz. Burada risk və təhdid ondan ibarətdir ki, Ermənistanda iqtidar dəyişə və yeni hökumət ərazi iddialarına istinad edə bilər. Bu halda sülh sənədi regionda təhlükəsizliyə qarantıya olmayacaq.

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədr müavini, professor Elxan Mirzəyev "Yeni Müsavat" a bildirib ki, sülh müqaviləsi o iki tələb yerinə yetiriləndə imzalanacaq: "O vaxtdək hər hansı sənəd gözləməyin. Çünki Azərbaycan haqlı tələblərinin icrasında təkid edir. Bu, hüquqi bir sənəd olacaq, hər iki ölkə parlamenti ratifikasiya edəcək, beynəlxalq səviyyədə də tanınacaq. O baxımdan, saziş imzalanarkən bütün problemlər aradan qalxmaldır ki, gələcəkdə ürkəbulandırən nüanslar qalmasın. Ermənistan isə hiyləgər şəkildə tələsir. Paşinyan Türkiyə ilə sərhədin açılmasına

Qarabağ

YENİ ÜSAVAT
N 95 (8705) 3 iyun 2025

İrəvana yarımçıq sülh lazımdır - şok səbəb

Bu il çərçivə sənədinin imzalanması Paşinyanı nədə xilas edə bilər - detallar



görə belə danışır. Amma bizim erməni hiyləsinə aldanmaq fikrimiz yoxdur".

VHP funksioneri qeyd edib ki, bu detallar Ermənistanın sülh əleyhinə addımlarını isbat edir: "Hazırda bəzi danışıqlar gedir. Bu il üçün çərçivə sənədini istisna etmərəm. Lakin yekun müqavilə tezliklə olmayacaq. Sadəcə, Paşinyan seçkilərə hazırlaşır deyə ən azı bir protokol sənədi olmasını istəyir. Bu, onun seçkidə əlini

gücləndirə və revansistlərə qarşı qələbəsində rol oynaya bilər. Bu mənada Azərbaycanın çərçivə sənədinə razılaşacağını mümkün sayıram. Çünki Paşinyanın hakimiyyətdə qalması daha əlverişlidir".

Xatırladaq ki, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan "İrəvan dialoqu" beynəlxalq forumunda çıxışı zamanı Ermənistanla Azərbaycan arasında yeni müharibə baş verməyəcəyini əminliklə söyləyib.

"Bütün fikir ayrılıqları və təxribatlara baxmayaraq, sülh olacaq - bu, mənə aydındır", - deyə o bildirib.

O əlavə edib ki, Ermənistan sülh sazişini qəbul etməyə hazırdır və əgər Konstitusiya Məhkəməsi sənədi qanunlara zidd sayarsa, konstitusiyaya dəyişikliklər təşəbbüsü ilə çıxış edəcək.

Bununla belə, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Paşinyanın bəyanatlarını qeyri-səmimi hesab edir.

Beynəlxalq məsələlər üzrə ekspert Elxan Mehdiyev məsələ ilə bağlı Pressklub.az-a açıqlamasında bildirib ki, sülh yolundakı əsas maneə iki ölkə arasında dərin inamsızlıqdır: "Biz illərlə Sovet İttifaqının tərkibində yaşamışıq. Ermənistanın təcavüzü nəticəsində şəhər və kəndlərimiz dağıdılıb, yüz minlərlə insan qaçqın düşüb. Mən özüm də hələ evimə qayıda bilməmişəm. Bu səbəbdən də inam formalaşmayıb".

Mehdiyevin sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyev keçmişdə Ermənistan rəhbərliyi ilə danışıqlarda qarşı tərəfin barışmaz mövqeyini yaxşı xatırlayır: "Onlar heç vaxt Azərbaycanın maraqlarını nəzərə almayıblar. Təkcə öz iddialarını irəli sürüblər. Bu, bugünkü ehtiyatlı yanaşmaların əsas səbəbidir".

Ekspert bildirib ki, əgər Ermənistan sülh istəyirsə, qarşı tərəfin narahatlıqlarını nəzərə almalı və bütün maneələri aradan qaldırmalıdır: "Konstitusiyayı dəyişmək asan deyil, bu, zaman və qarşılıqlı dialoq tələb edir. Amma bu addımlar atılmasa, gələcəkdə yeni münaqişələr qaçılmaz olacaq".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Emil SALAMOĞLU

İrandan Ərdoğana Zəngəzur cavabı - Tehran da onu deyirsə...

Türkiyə lideri dəhlizin işə düşəcəyi halda, cənub qonşumuzun da bundan xeyir görəcəyini bəyan edib; qarşı tərəf koridorun açılmasından niyə xofludur - şərh

"Biz artıq Cənubi Qafqazda sülh və əmin-amanlıq görmək istəyirik". Xəbər verdiyimiz kimi, bunu Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycana səfərdən qayıdarkən bildirib.

"Regionda daimi sülhün mövcudluğu hamının xeyrinə olacaq. Biz şadiq ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh artıq üfüqdədir və bundan məmnunluq. Bu prosesi yaxından izləyirik, lazımı töhfəni veririk. Əldə olunacaq sülh Azərbaycan, Ermənistan və ölkəmiz üçün də dəyərli olacaq. Biz də Ermənistanla diqqətli bir normallaşma prosesini yaşayırıq. Həm sülhdən, həm də normallaşmadan ölkələrimizin fayda qazanacağını da görəəcəyik. Odur ki, bununla bağlı zərər qədər narahatlıq yoxdur", - Türkiyə lideri bəyan edib.

O ki qaldı Zəngəzur mövzusunə, Ərdoğan əlavə edib: "Zəngəzur dəhlizi Azərbaycan və Naxçıvan üçün tək quru yolu deyil, həm də Türkiyə üzərindən Türk dünyasına uzanan yeni integrasiya xəttidir. Bu dəh-



lizin qısa müddətdə açılması Cənubi Qafqazda nəqliyyat və enerji infrastrukturunu gücləndirəcək. Biz qonşumuz İranın bölgəmizdə sülhə və inkişafa xidmət edəcək bu addımları dəstəkləyəcəyini gözləyirik. Çox istərdik ki, onlar bu "qazan-qazan" prinsipindən faydalansınlar. Atılan hər bir addım, hər açılan qapı, dəhliz iqtisadi fayda ilə bərabər, sonda ölkələri bir-birinə daha da yaxınlaşdıracaq".

"Zəngəzur dəhlizi Orta dəhlizə dəstək olacaq". Bunu iyunun 1-də Türkiyənin nəqliyyat və infrastruktur naziri Abdulləqadiri Uraloğlu deyib. O qeyd edib ki, Orta dəhliz Türkiyə üçün əhəmiyyətlidir.

İranın cavabı nə olacaq, Ərdoğanın çağırışı, nəhayət, eşidiləcəkmi? Tehran niyə öz faydalarından qaçır?

Bu arada İran xarici işlər nazirinin müavini Səid Xətib-

zadə deyib ki, Tehran Azərbaycan və Ermənistan arasında danışıqlar üçün platforma təqdim etməyə hazırdır və "münaqişənin sülh yolu ilə həllini tam dəstəkləyir".

"Razılaşma nə qədər tez əldə olunarsa, Azərbaycan, Ermənistan və İran da daxil olmaqla, hamı üçün bir o qədər yaxşıdır", - o qeyd edib. Xətibzadənin sözlərinə görə, davam edən münaqişə regional layi-

hələrin inkişafına və ümumi potensialın reallaşmasına mane olur. "Biz birləşmənin tərəfdarıyıq, kəsilməz" deyib.

Elə isə Tehran niyə Zəngəzur dəhlizinə qarşı xofludur? İran nədən ehtiyatlanır?

Professor Qabil Hüseynli "Yeni Müsavat"a bildirib ki, dəhlizin açılması bir neçə səbəbdən reallaşmır, biri də İranın mövqeyidir. Onun fikrincə, digər səbəb isə dəhlizə kontrol məsələsidir. Q.Hüseynli deyib ki, bu iki məsələ müttəfiq ölkələrdən - Rusiya və İrandan qaynaqlanır: "Maraqlıdır ki, dəhlizlə bağlı Tehran və Moskvanın fikirləri üst-üstə düşür. İrana elə gəlir ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması onun iqtisadi maraqlarına ziddir. Rusiya isə dəhlizin işə düşməsinə istəyir. Sadəcə, Moskva üçtərəfli sazişin 9-cu bəndinə istinad edərək yola nəzarətin Federal Təhlükəsizlik Xidmətində olması tələbini irəli sürür. Bax, bu iki amil beş ilə yaxındır ki, razılaşmanın icrasını yubadır".

Professor Ermənistanın da bu prosesdə rolunu vurğulayıb: "İrəvan "dəhliz" statusuna qarşıdır. İkincisi yola nəzarəti ruslara verməkdən imtina edir. Bu mövqeyini gücləndirməkdə də ona dəstək var. Yeni "ilana zəhər verən kərtənkələdir" - İran və Fransa. Qərb yola nəzarətin Rusiyada olmasını istəmir deyər Ermənistan bu yöndə siyasi dəstək verməkdədir. Tehran isə dəhlizin açılmasının əleyhinə olduğu üçün Er-

mənistanın yanındadır. Bu baxımdan, Türkiyə liderinin çağırışlarını İran düzgün oxumalıdır. Tehranın da bu dəhlizdən pay götürmək imkanları var. Ona görə də cənub qonşumuz bu layihəni dəstəkləməlidir. Ümumiyyətlə, Zəngəzur dəhlizi Orta dəhlizin bir hissəsi olduğu üçün bu beynəlxalq logistikadan bir çox ölkələr fayda görəcək. Bu mənada inanmıram ki, Ermənistan belə global iqtisadi marşrutun açılmaması üçün sona qədər müqavimət göstərə biləcək. Artıq Azərbaycan tikinti işlərini həyata keçirib, qarşı tərəfin addımları gözlənilir. Məncə, bəzi siyasi məsələlər aydınlaşandan sonra Paşinyan real addımlar atmağa başlayacaq".

İran siyasəti üzrə yazar-təhlilçi Fikrət Fəraməzoğlunun sözlərinə görə, Tehranın Zəngəzur dəhlizinə qarşı çıxması bilavasitə özünün strateji əhəmiyyəti ilə bağlıdır: "Yeni Zəngəzur dəhlizi açılarsa, bu, Orta dəhlizin Azərbaycan və Ermənistandan keçməsi, İranın isə belə böyük layihədən kənarda qalması deməkdir. Tehran yaxşı anlayır ki, əgər dəhliz açılarsa, yük daşıma prosesindəki önəmi aşağı düşəcək. Bu, İranın strateji əhəmiyyətini itirməsi deməkdir. Ki, İran buna heç bir şəkildə imkan vermək istəmir. Bu, bir növ İranın geostrateji əhəmiyyətini qorumaq üçün ölüm-dirim savaşını kimi də başa düşülə bilər".

Emil SALAMOĞLU, "Yeni Müsavat"

İranın Azərbaycandakı yeni səfirinin seçilməsi ilə bağlı inzibati proses başa çatıb. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, bu barədə İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözçüsü İsmayıl Bəqai bildirib. Bəqai deyib ki, İranın Azərbaycandakı səfiri seçilib və təqdim olunub.

“Mərkəzi Asiya və Qafqaz ölkələri ilə əlaqələr bizim üçün çox önəmlidir. İranın Azərbaycandakı yeni səfirinin seçilməsi ilə bağlı inzibati proses başa çatıb, arzu olunan şəxs seçilib və bununla bağlı müvafiq proses davam edir. O, Avrasiya üzrə ixtisaslaşmış çox təcrübəli diplomatdır”, - İran XİN rəsmisi qeyd edib. Onun sözlərinə görə, inzibati proses başa çatdıqdan sonra səfirin adı açıqlanacaq.

İran tərəfindən verilən bu açıqlama Azərbaycana səfir təyinatı məsələsində iki ölkə arasında aylarla davam edən danışıqların, nəhayət, müsbət nəticələnməsi hesab edilir.

İran İslam Respublikasının Azərbaycandakı son səfiri Seyid Abbas Musəvi 2020-ci ildən İranın Bakıdakı diplomatik korpusuna rəhbərlik edirdi. Onun diplomatik missiyası hələ 2023-cü ilin yayında başa çatmışdı. Ancaq ondan tələb olunub ki, münasibətlər normallaşana qədər və Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyi fəaliyyətini bərpa edəndək öz fəaliyyətini davam etdirdi. Ötən ilin martında İranın dövlət xəbər agentliyi “Tasnim” ölkənin Azərbaycandakı səfiri Abbas Musəvinin Baku TV-yə verdiyi müsahibədən sonra

istefaya çağırırmışdı. Agentlik bu çağırışı edərək, jurnalistin diplomatik nümayəndəlikdə “uyğun olmayan geyim”lə görüldüyünü əsas gətirmişdi.

“Tasnim” xanım jurnalistin hicabsız geyimini “İran İslam Respublikasının rəsmi mövqeyinə təhqir” adlandırmış və səfir Abbas Musəvinin istefa verməyə çağırırmışdı. Artıq bir neçə aydır ki, səfir Bakını tərk edib, amma yeni təyinat yubanır.

İranın “ISCA News” agentliyi bu yaxınlarda iddia etmişdi ki, yeni səfirin göndərilməməsi ətrafında problem Azərbaycan hökumətinin İranın təklif etdiyi namizədi qəbul etməməsi ilə bağlıdır.

“Bu məsələ tezliklə həllini tapmalıdır. İranın Azərbaycandakı mümkün səfiri kimi Mədəniyyət və Kommunikasiya Təşkilatının sabiq rəhbəri və hazırda Bosniya və Herseqovinadakı səfir Əbuzər İbrahimi Türkmənin adı çəkilir”, - deyə sayt qeyd etmişdi. İran XİN sözçüsü Bəqainin prosedurları əsas göstərərək artıq təyin edilmiş səfirin məhz Əbuzər İbrahimi Türkmən olub-olmadığı yəqin ki, yaxın günlərdə dəqiqləşəcək.

Pezeşkian türk diplomatı Bakıya göndərir

İran Azərbaycana yeni səfir təyin etdi - gözlənti



Politoloq Mehmed Əsədullazadə bu barədə “Yeni Müsavat”a şərhində bildirib ki, 1961-ci il Vyana Konvensiyasına əsasən, səfir təyini edilməsi onu göndərən ölkənin səlahiyyətində olan məsələdir və istədiyi şəxs

namizədliliyini irəli sürə bilər. “Lakin praktikada beynəlxalq nəzakət qaydalarına riayət olunması nəzərdə alınır və səfir təyin etmək istəyən ölkə elə şəxsin namizədliliyini irəli sürməlidir ki, qarşı tərəf ona aqreman versin. Aqreman

verilməməsi isə belə olur ki, təyin edən ölkəyə imtina barədə heç nə deyilmir, sadəcə olaraq, müəyyən müddət razılıq verilmir və bu, imtina kimi başa düşülür. Təyin edən ölkə belə bir imtina cavabı ilə üzleşmək istəmirsə, elə bir şəxs

namizədliliyini irəli sürməlidir ki, göndəriləyi ölkənin ona qarşı heç bir narazılığı olmasın və səfir kimi qəbul etməyə razılıq versin. İran Prezidenti Məsud Pezeşkianın ötən ay Bakıya səfərindən sonra həll edildiyinə böyük inam olan məsələlərdən biri də səfir təyinatı məsələsi idi. Artıq belə demək mümkündür ki, bu məsələ də həllini tapıb. Azərbaycanla İran arasında münasibətlərin normallaşması prosesi bu məsələdə lazımı addımların atılması və səfirin seçilməsi prosesini sürətləndirib. Təyinatın bu qədər yubadılması münasibətlərdə indiyə qədər olan problemlərdən qaynaqlanırdı. İran tərəfinin iddiasına görə, bundan əvvəl Azərbaycanda səfir təyin olunmağa göstərilən namizəd aqreman ala bilməyib. Azərbaycan həmin namizədə etiraz edib. İrandan verilən son açıqlama isə o deməkdir ki, artıq səfir təyinatı məsələsi həllini tapıb”.

Qeyd edək ki, İranın Azərbaycana yeni səfir təyinatının yaxınlarda reallaşacağı barədə iki həftə öncə məlumat vermişdik.

□ **Etibar SEYİDAĞA, “Yeni Müsavat”**

50 yaşlı Paşinyana Bakıdan mesajlar və Putinin təbrik zəngi

Partiya sədri: “Rusiya bununla ona “bizə sığın, bizim Köçəryan ol” mesajını vermək istəyib”



İyunun 1-də Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan 50 yaşını tamamlayıb. Bu münasibətlə onu təbrik edənlər arasında Rusiya Prezidenti Vladimir Putin və baş nazir Mixail Mişustin də olub. Putin ona həm təbrik məktubu göndərmiş, həm də zəng edib. İki ölkə arasında əlaqələrin inkişafına sadıq qalmanın vacibliyini vurğulayıb. Yəni Kreml başçısı bununla əslində Paşinyanı Ermənistanın Rusiya orbitində saxlamağa çağırıb.

Putin adətən Robert Köçeryana doğum günlərində şəxsən zəng edir. Paşinyana ilk dəfədir zənglə təbrikini çatdırır. Bu zəngin siyasi mesajları nələrdir? Bəs Ermənistan

rəhbərinin yubiley ilindəki seçimi, qərarı nə olacaq?

Axi kapitulyant ölkə Rusiya orbitində qalmaqla nə inkişafa və rifaha nail ola bilib, nə də öz təhlükəsizliyini təmin

edib. Bu xüsusda yubiley ilində yaxşı olmaz mı Paşinyan, nəhayət, Bakı ilə sülh sənədi üzrə işləri yekunlaşdırsın və sənəd imzalsın?

Azad Vətən Partiyasının sədri Akif Nağı “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, Putinin zənginin siyasi anlamı var. Onun fikrincə, Kreml lideri bununla mesaj verib ki, Ermənistanın Rusiyanın nəzarətində olmaqdan başqa çıxış yolu yoxdur. Partiya sədrinin sözləri-

nə görə, əslində Paşinyan bilir ki, Ermənistan Rusiyanın yanında olanda da Azərbaycanın öz torpaqlarını azad etmək mübarizəsinə Moskva mane ola bilmədi: “Sergey Lavrovun ötən ay Ermənistan səfər etməsindən sonra Paşinyana Rusiyadan ən yüksək səviyyədə yubiley təbrikinin edilməsi gözlənilən idi. Rusiya bununla həm də Paşinyana “bizə sığın, bizim Köçəryan ol” kimi mesaj da vermək istəyib. Lakin dediyimiz kimi, Paşinyan Rusiyaya sığınmanın heç də xilas yolu olmadığını bilməmiş deyil. Ermənistanın çıxış yolu Azərbaycana sülh sazişini imzalamaq və bundan sonra Azərbaycanla, Türkiyə ilə əlaqələr qurmaqdır”.

A.Nağı deyib ki, ermənilər bunu başa düşmədikcə Rusiya da Ermənistanı tam şəkildə öz orbitinə qaytarmağa çalışır: “Putin həm də görür ki, Tramp hakimiyyətə gələndən bəri ABŞ Ermənistanına əvvəlki marağı göstərmir. Ona görə də Paşinyana mesaj göndərir ki, biz varıq. Paşinyanın get-gedə ortada sahibsiz qalan fiqura çevrildiyini hiss edən Rusiya ona

qarmaq atır. Bu, Paşinyana xüsusi bir münasibətin, hörmətin göstəricisi deyil. Rusiya öz maraqlarını həyata keçirməyə çalışır. Paşinyanın necə reaksiya verəcəyini isə zaman göstərəcək”.

Paşinyanın Azərbaycanla sülh sazişini məhz yubiley ilində imzalamaqda maraqlı olub-olmadığına gəlincə, A.Nağının fikrincə, erməni baş nazir səmimi-dirsə və gücü çatsa, bu istiqamətdə müsbət addımlar ata bilər: “Lakin hələlik Paşinyan sanki vaxt qazanmaq taktikasını davam etdirir. Bu yol isə uğurlu yol deyil. Paşinyan və ətrafının verdiyi açıqlamalarla əməlləri üst-üstə düşür. Paşinyan Putinin təbrik zəngindən arxayınlaşıb sülh sazişi məsələsini yenə də uzatsa Ermənistan üçün böyük pislilik etmiş olacaq”.

Ədalət Partiyasının sədri Mütəllib Rəhimli isə bildirib ki, Rusiya prezidenti özünə yaxın şəxslərə münasibətini heç vaxt gizlətməyib: “Eks-prezidentlərdən Robert Köçeryana, Nursultan Nazarbayevə necə dəstək olduğunu zaman-zaman görürük. Bütün bunlar Rusiyanın siyasi maraqlarına xidmət edir. Paşinyanı təbrik etməsi isə düşünürəm ki, onun 9 May qələbə paradında iştirakına cavabdır.

Paşinyanın Moskvanın dəvətini qəbul etməsi Putini məmnun etmişdi. Ona görə də zəng edərək Paşinyanı yubileyi münasibətilə təbrik edib. Bu həm də onu Rusiyanın təsir dairəsində

saxlamağa hesablanıb. Müşahidələr göstərir ki, Paşinyan bəyanatlarında nə qədər qərbyönlüldürsə, hərəkətlərində bir o qədər rusiyapərəst görünür”.

Ə.Rəhimli qeyd edib ki, Paşinyana hakimiyyətini saxlamaq daha vacibdir: “Qarabağ məğlubiyyətindən sonra ikinci bir gərginliyə girib dayaqlarını laxlatmaq istəmir. Ermənistanda sosial, iqtisadi durumu mövcud səviyyədə qoruyub saxlamaq onun üçün yerlidir. Çox cüzi təbii artım da təbliğat maşını üçün bəs edəcək. Əgər Ermənistanı beynəlxalq kommunikasiyalara və logistik marşrutlara qoşa bilsə, iqtisadi durumda müsbət irəliləyiş əldə edə biləcək. Görünən odur ki, Paşinyan üçün növbəti müddətlərdə hakimiyyəti qoruyub saxlamaq Ermənistanın bir dövlət kimi gələcəyindən üstündür. Hətta indiyədək hakimiyyətinin müstəqil qərar vermək imkanları da onun əlindən çıxacaq. Buna görə də yaxın zamanlarda Rusiya ilə nəinki konfliktlərə gedəcək, əksinə, onun dediyi ilə daha çox oturmaq-durmağa çalışacaq. Paşinyanın belə bir mövqe nümayiş etdirməsi onun müstəqil olaraq Azərbaycanla birbaşa danışıqlar aparmasını və razılaşma əldə etməsini əngəlləyir. Bundan sonra rəsmi İrəvan Rusiyanın diktəsinə əməl etmək məcburiyyətindədir. Bu, sülh sazişinin imzalanmasına da aid olacaq”.

□ **Etibar SEYİDAĞA, “Yeni Müsavat”**

Tiflisdən Bakıya və İrəvana çağırış



Gürcüstan Azərbaycan və Ermənistanın tərəflər arasında etimadın və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın qurulmasına töhfə verəcək istənilən aktual məsələni müzakirə edə biləcəyi əlavə məkana çevrilməyə hazır olduğunu dəfələrlə bəyan edib.

Bu barədə Gürcüstanın baş naziri İrakli Kobaxidzenin illik hesabatında bildirilib. Qeyd olunub ki, bu il aprel 17-də Tiflisdə Gürcüstan, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin müavinləri səviyyəsində keçirilən üçtərəfli görüşü də bunu təsdiqləyib. Görüşdə gələcək birgə fəaliyyət üçün bir sıra istiqamətlər razılaşdırılıb.

Sənəddə həmçinin bildirilib ki, Cənubi Qafqaz bölgəsində mövcud vəziyyət fonunda Gürcüstan regionda sabitliyin bərpasına və davamlı sülhün əldə olunmasına yönəlmiş balanslaşdırılmış siyasət yürütməkdə davam edib.

Qeyd edək ki, İ.Kobaxidze hökumət proqramının həyata keçirilməsi üzrə illik hesabatı iyunun 27-də parlamente təqdim edəcək.

Iyunun 2-də İstanbulda Rusiya və Ukrayna arasında sülh danışıqlarının növbəti raundu keçirilib. Danışıqlar Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidanın rəhbərliyi ilə baş tutub. “Yeni Müsavat” bildirir ki, görüş 1 saat 15 dəqiqə davam edib. İstanbulda keçirilən danışıqlarda Rusiya və Ukrayna münasibətinin həlli ilə bağlı sənədlər mübadiləsi aparıb və hərbi əsirlərin azad edilməsi üçün yeni mərhələyə hazırlıq barədə razılığa gəliblər.

Ukrayna və Rusiya “6000-in 6000-ə” formatında hərbi qulluqçuların meyitlərinin mübadiləsinə dair razılığa gəliblər. Ukrayna Rusiyadan münasibətinin sülh yolu ilə həlli üzrə memorandum layihəsini alıb.

Ukrayna danışıqlar zamanı qanunsuz deportasiya edilən ukraynalı uşaqların siyahısını rəsmi şəkildə Rusiyaya təqdim edib. Ukrayna Prezident Ofisinin rəhbəri Andrey Yermak “Telegram”-da bildirib ki, söhbət Rusiyanın qanunsuz olaraq deportasiya etdiyi, zorla köçürdüyü və ya müvəqqəti işğal olunmuş ərazilərdə saxladığı yüzrlərlə uşaqlardan gedir. “The Economist” nəşri yazıb ki, Rusiya nümayəndə heyətinin rəhbəri Vladimir Medinski ukraynalı uşaqların geri qaytarılması tələbinə belə cavab verib: “Uşağı olmayan Avropa qanları üçün tamaşa qurmayın”. Bu açıqlama heç bir rəsmi şərh olmadan yayımlanıb.

Bundan başqa, Ukraynanın nümayəndə heyəti Rusiyadan olan rəsmilərə iyun ayının sonunda daha bir görüş keçirməyi təklif edib. Bu barədə Ukraynanın müdafiə naziri Rüstəm Ömerov məlumat verib. Nazirin sözlərinə görə, Rusiya və Ukrayna bütün ağır xəstə hərbi əsirlərin və 25 yaşdan kiçik olanların mübadiləsi barədə razılığa gəlib. Rüstəm Ömerov deyib ki, birinci bənd - atəşkəsdır: “İkinci - insanlarımızın, əsirlərin,

oğurlanmış uşaqların azad olunması. Üçüncü - liderlərin görüşü. Rusiya nə atəşkəsə, nə də liderlərin görüşünə razılıq verib. Biz yalnız əsir mübadiləsi barədə razılaşdıq”. O əlavə edib ki, görünür, Rusiya bu diplomatik görüntünü Donald Trampa göstərmək üçün təşkil edir. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski isə eyni gündə Litvanın paytaxtı Vilnüsə keçirilən Buxarest Döqquzluğu (B9) zirvəsində Avropa liderlərinə mühüm xəbərdarlıq edib. O, Rusiyanın bu yay Belarus ərazisindən yeni bir hücumla başlaya biləcəyinə dair kəşfiyyat məlumatlarının olduğunu bildirib. Zelenski çıxışı zamanı Avropa ölkələrinə müraciət edərək deyib: “Kəşfiyyat xidmətlərinizdən soruşun. Rusiyanın bu yay Belarusda nə planlaşdırdığını öyrənin”.

Zelenskinin bu açıqlamaları Rusiya-Ukrayna müharibəsinin yeni mərhələyə keçə biləcəyi ilə bağlı Qərbdəki narahatlıqları artırır. Ekspertlərə görə, Belarusun potensial cəbhəyə çevrilməsi həm Ukrayna, həm də NATO ölkələri üçün strateji riskləri daha da böyüdə bilər.

Qeyd edək ki, görüşərəfəsində Trampın xüsusi nümayəndəsi Kit Kelloq Kremlin NATO-nun genişlənməsi ilə bağlı narahatlığını “ədalətli” adlandırmışdı. O bildirmişdi ki, Ukraynanın Alyansa üzvlüyü prinsipi əsas götürülərək müharibə dayanmalıdır. He-

dəstəklənir.

Kelloqun sözlərinə görə, nə ABŞ, nə də Ukrayna hələlik Rusiyadan atəşkəsə bağlı rəsmi memorandum alıb. Bununla belə, o, Kiyevi danışıqlardan çəkilməməyə çağıraraq və əsas məqsədin “qan tökülməsini dayandırmaq” olduğunu vurğulayıb.

“Reuters” agentliyinin məlumatına görə, Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin atəşkəs üçün irəli sürdüyü şərtlərə NATO-nun şərqi doğru genişlənməsinin dayandırılması və Rusiyaya qarşı bəzi sanksiyaların aradan qaldırılması daxildir.



Rusiya “Hörümçək toru”na düşdü, İstanbulda 2-ci kritik görüş

Türkiyədə sülh danışıqlarının növbəti raundu keçirildi, Moskva atəşkəsə və liderlərin görüşünə yenə razı olmadı; XXI əsrin ən qanlı savaşı necə durdurulacaq...

Kreml həmçinin Ukrayna, Gürcüstan və Moldova kimi ölkələrin NATO üzvlüyünün istisna olunmasını və Kiyevin neytral statusda qalmasını tələb edir.

Nəzərə alsaq ki, görüşərəfəsi Ukrayna və Rusiyanın bir-birinə hava zərbələri görünməmiş miqyasda artmışdı, ikinci İstanbul görüşündə də görüldüyü kimi, atəşkəsə razılıq olmadı. Bəs XXI əsrin bu qanlı savaşı necə durdurulacaq?

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Aydın Mirzəzadə Rusiya-Ukrayna müharibəsinin hərbi yolla həllini mümkünsüz sayır: “Hər iki tərəf bir-birini gücdən salmaq üçün bütün mümkün variantlardan istifadə edirlər. Görünən bundan ibarətdir ki, məsələnin hərbi yolla həlli yoxdur. Rusiya son günlərdə Ukraynanın 18 kəndini tutub. Ukrayna isə Rusiyanın hərbi hava qüvvələrinə çox ciddi zərbələr vurdu. Şübhəsiz ki, yenə də hərbi xronikada bu və ya digər tərəfin uğurlu hərbi əməliyyatının şahidi olacağıq. Amma bu, heç də iki ölkə arasında gərginliyin aradan qalxmasına gətirib çıxarmayacaq. Dünya bu savaşın dayandırılmasında maraqlıdır. Eyni zamanda dünya hər iki tərəfdən münasibətin diplomatik yolla həlli üçün ciddi addımlar gözləyir. Ancaq beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq, ərazi bütövlüyü prinsipi əsas götürülərək müharibə dayanmalıdır. He-

sab edərim ki, hərbi əməliyyatların dayandırılması, tərəflərin danışıqlara gətməsi gərginliyi aradan qaldırmağın yeganə yoludur. Əks halda, bu cür hədəflərlə tərəflər bir-birini zəiflədəcək, bu müharibə sonsuzluğa qədər davam edəcək. Son dövrlərdə texnikanın inkişafı heç bir tərəfə uğur qazanmağa imkan vermir. Bu, dərk edilməli, ancaq və ancaq məsələnin siyasi həll yoluna gedilməlidir”.

AMİP liderinin köməkçisi, politoloq Əli Orucov hesab edir ki, bu görüş barədə gözləntilər artıq əvvəlcədən məlum idi: “İstanbulda keçirilən Ukrayna-Rusiya danışıqlarının növbəti raundundan da gözləntilər yüksək deyildi. Xüsusən də hər iki tərəfin hücumlarını artırdığı indiki halda Kiyevlə Moskva arasında böyük anlaşmaların əldə edilməsi mümkün görünür. Əvvəlcədən də Moskvanın mövqeyinin dəyişməz qalması məlumdur. Rusiya Ukraynanın ilhaq edilmiş ərazilərindən, NATO-dan imtina etməsini və neytral ölkə olmasını istəyir. Şimali Atlantika İttifaqının şərqi doğru genişləndirilməsinə təminat tələb edir. Bunlar absurd tələblərdir. Çünki bu işğal faktorunun qanuniləşdirilməsi və növbəti təcavüzkar planlarının həyata keçirilməsi üçün baza hazırlanmalıdır. Hər bir dövlətin təhlükəsizliyini özünün necə təmin etmək istəməsi onun suveren haqqıdır.

Nəzərə almaq lazımdır ki Birləşmiş Ştatların yeni admi-

nistrasiyasından fərqli olaraq Qərb Moskvaya qarşı daha sərt davranmağın tərəfindədir və təhlükənin ciddiliyini anlayır. Rusiyanın Ukrayna ilə kifayətlənməyəcəyi və Qərbə ciddi təhlükəsizlik problemləri yaradacağından narahatlıqlar var. Ukraynanın Rusiyanın içəriyə hərbi aerodromlarına endirdiyi dron hücumları, Rusiyaya qarşı ən irimiqyaslı və təsirli hücumları onu deməyə əsas

verir ki, Rusiyanın içəriyə müharibə daşınmasa, onu hansısa kompromisə məcbur etmək asan deyil. Bu hücumların davam etdirilməsi Kiyevə əlavə dividendlər gətirir. Bu dəfəki görüşdə, məncə, Ukraynanın son hücumlarla əlaqədar azacıq da olsa, üstünlüyü müşahidə olunurdu. Əhval-ruhiyyə bir qədər yüksəlmişdi”.

□ **Cavansir ABBASLI,**
“Yeni Müsavat”

Azərbaycanla İran arasında yeni razılaşma



Araz çayının su və energetika ehtiyatlarından istifadə üzrə Azərbaycan Respublikasının və İran İslam Respublikasının daimi fəaliyyət göstərən Birgə Komissiyasının 54-cü görüşü Bakı şəhərində keçirilib.

Bu barədə Modern.az-a Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyindən (ADSEA) bildirilib.

Məlumatla görə, Azərbaycan-İran Birgə Komissiyasının Azərbaycan tərəfindən həmsədri, Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin nümayəndəsi Zakir Quliyevin rəhbərliyi ilə keçirilən iclasda Agentliyin, Azərbaycan Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin və “Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Görüşdə bir sıra məsələlər müzakirə edilib. Belə ki, Araz su anbarının iş rejimi və iki ölkə arasında su bölgüsü müəyyənləşdirilib, Araz çayında su və energetika ehtiyatlarından birgə istifadə üzrə müvafiq bölgü cədvəlləri hazırlanıb və protokol imzalanıb.

Koronavirus bu ölkələri cənginə aldı - Azərbaycana yaxın-uzaq təsiri

İnfeksionist: "Hərərət, öskürək, halsızlıq olur, amma bu COVID deyil, çünki..."



Tailand, Çin və Sinqapur yeni koronavirus dalğası ilə üzləşib, hakimiyyət orqanları və təndəşləri maska taxmağa çağırıb. "Nikkei Asia" portalının məlumatına görə, mayın 18-dən 24-dək Tailandda COVID-19 infeksiyasına 53,5 min yoluxma halı qeydə alınıb.

Yanvardan mayın ortalarına qədər yoluxan insanların sayı isə 187 min nəfərə çatıb. Yoluxma halları ən çox paytaxt Banqkokda müşahidə olunub. Mayın ortalarından başlayaraq paytaxtdakı məktəblərdə dezinfeksiya işləri aparılır, bəzi təhsil müəssisələri onlayn təhsil sistemində keçib.

Avstraliyada da hökumət virusla bağlı narahatlığını bildirib. Avstraliya vətəndaşlarına COVID-ə qarşı gücləndirici (booster) peyvənd vurdurmaq tövsiyə olunur. Bunun səbəbi isə xaricdə artıq yayılan və ölkədə "qış dalğası"nı yara dacağı gözlənilən yeni yoluxucu variantın ortaya çıxmasıdır. Ölkə statistikasına əsasən, son altı ayda Avstraliyada 18 yaşdan yuxarı insanların yalnız 6 faizdən bir qədər çoxu gücləndirici doza alıb və ümumilikdə 1,3 milyon COVID peyvəndi vurulub. Deakin Universitetinin professoru və Epidemiologiya kafedrasının müdiri Ketrin Bennet "news.com.au" portalına bildirib: "Bu göstəricilərin aşağı olması narahatlıq doğurur, çünki hələ də xəstəxanaya yerləşdirilən insanlar var. Hazırda COVID səbəbindən ölüm hallarının sayı azalsa da, 2024-cü ildə

bu göstərici hələ də gripdən beş dəfə çoxdur. Deməli, COVID hələ də narahatlıq doğuran məsələdir. Avstraliya Statistika Bürosunun məlumatına görə, ötən il ölkədə COVID-19-la əlaqəli 4 981 ölüm, qripə bağlı isə 1 006 ölüm qeydə alınıb. Qış fəslinə doğru irəlilədikcə, NB.1.8.1 adlı yeni variant - "Omicron" JN.1-in törəməsi - ölkədə əsas dominant variant olacağı proqnozlaşdırılır. Hazırda bu variant dünyada geniş yayılıb və yayılma baxımından üstünlüyə malikdir, çünki ona qarşı immunitetimiz o qədər də güclü deyil".

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) isə bildirib ki, yoluxma artımı əsasən Şərqi Aralıq dənizi, Cənub-Şərqi Asiya və Qərbi Sakit okean regionlarında müşahidə olunur. ABŞ-da hava limanlarında aparılan yoxlamalar zamanı həmin regionlardan Kaliforniya, Vaşinqton ştatı, Virciniya və Nyu-Yorka gələn səfərlərin arasında yeni variant aşkarlanıb. Yeni variant NB.1.8.1 adlanır. Bu variantın ortaya çıxması ABŞ-ın COVID-19 peyvəndləri ilə bağlı rəsmi mövqeyinin dəyişdiyi bir vaxta təsadüf edir. Belə ki, ABŞ-ın səhiyyə naziri Robert F.Kennedi Jr. çərşənbə axşamı açıqlayıb ki, sağlam uşaqlar və hamilə qadınlar üçün COVID-19 peyvəndi artıq tövsiyə olunmur. Bu qərar dərhal bir neçə ictimai səhiyyə mütəxəssisi tərəfindən sual altına alınıb. Dünyada yayılmaqda olan bu

yeni variant may ayının ortalarına qədər analiz edilən nümunələrin təxminən 11%-ni təşkil edib. ÜST bu variantı "nəzarət altında olan variant" kimi qeyd edib və hazırkı peyvəndlərin effektivliyinin davam etdiyini bildirərək onun global səviyyədə ictimai sağlamlığa risk yaratmadığını vurğulayıb.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, son aylarda Azərbaycanda müxtəlif virus infeksiyalarının yayılması müşahidə olunur. Bu infeksiyalar əsasən yuxarı tənəffüs yollarını və mədə-bağırsaq sistemini zədələyir. Əlamətlər arasında yüksək hərərət, halsızlıq, boğaz ağrısı, öskürək, burun axması və bəzi hallarda ürəkbulanma və qusma qeyd olunur.

Azərbaycanda yayılan hansı virusdur? Pandemiya tam kontrol altındadır, yoxsa qayıdış riski qalır?

İnfeksionist Nilufər Məmmədova mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a fikrini bölüşüb: "İnfeksiyon xəstəliklərinin ilk dövründə simptomlar bir-birinə çox bənzəyir. Bütün virus xəstəlikləri, xüsusilə də uşaqlarda olan virus xəstəliklərinin əlamətləri bir-birinə çox oxşayır. Amma test etmədən, hansı növ törədici olduğunu bilmədən buna COVID, ya da başqa bir virus olduğunu deyə bilmirik. Amma ümumilikdə götürəndə daimi olan, üstümüzə də dəyişən infeksiyon xəstəlikləri hər zaman COVID-dən öncə də olub. Onların da əksəriyyətinə nəzə-

rət edirik, xüsusi bir müalicəsi yoxdur. Həkim nəzarətində qalmalıdır. Özbaşına antibiotik içmək olmaz. Hərərətin 3-5 gün olması normaldır. 5 gündən artıq temperatur davam edirsə, yaxud da 5 gündə hərərətə salıcı dərmanlar kömək etmirsə, təkrar həkimə müraciət etməli, qan analizi verməli, lazım gələrsə antibiotik təyin edilməlidir. Yeni bir növ xəstəlik yayılmayıb ki, deyək bu, COVID-dir, yoxsa influenzadır. Hər birinə xas olan əlamətlərin olduğu düzdür. Amma hazırda üstünlük təşkil edən xəstəlik yoxdur. Bir neçə xəstəlik yayıldığı üçün konkret bir söz demək olmur. Hər bir xəstəliyə uyğun müayinə və müalicə planı veririk".

O ki qaldı dünyada yenedən koronavirusun tüğyan etməsinə, infeksiyaya qeyd edib ki, koronavirus dəyişməyə meyilli virusdur: "Haradasa mutasiyaya uğradıqca dünyanın hər yerində yoluxma sayının artması normaldır. Azərbaycandakı vəziyyətlə bağlı məlumatı rəsmi qurumlar statistika versələr daha doğru olar ki, insanlarda narahatlıq yaranmasın. İndi elə bir məlumat yoxdur ki, COVID-lə bağlı Azərbaycanda vəziyyət necədir. Təbii ki, pandemiya öncə də bu virus insanlarda var idi və mutasiyaya uğradığı zaman insanlar arasında yoluxma halları artırdı. Bu baxımdan dünya ölkələri arasında virusun artması halları da tam normaldır".

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Nazirlər Kabineti ölkədə tətbiq olunan xüsusi karantin rejiminin müddətini uzadıb. Baş nazir Əli Əsədovun 2025-ci il martın 18-də imzaladığı müvafiq qərara əsasən, karantin rejimi 1 iyul 2025-ci il tarixinədək qüvvədə olacaq. Qərarın məqsədi koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısını almaq, əhəlinin sağlamlığını qorumaq və mümkün risklərin qarşısını vaxtında almaqdır. Hazırkı mərhələdə əhəliyə gigiyə-



Bu şəxslərin "çörəkpulu" kəsilib? - açıqlama

Bəzi media subyektləri "2025-ci ilin 1 iyun tarixindən etibarən 18 yaş tamam olmamış və valideynlərindən biri məcburi köçkün olmayan şəxslərin vahid aylıq müavinətləri ("çörəkpulu") kəsiləcək" məzmunlu informasiya yayıblar.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsindən APA-ya verilən açıqlamada məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün yemək xərci müavinəti, habelə kommunal və digər xidmətlər üzrə dövlət büdcəsindən ödənişlər əvəzinə vahid aylıq müavinətin ödənilməsi Qaydası'nın Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 24 yanvar tarixli 11 nömrəli qərarı ilə təsdiq edildiyi bildirilib.

Qeyd edilib ki, bu qayda əsasında vahid aylıq müavinət alan məcburi köçkünlərə dövlət büdcəsindən müvafiq vəsaitin ödənilməsi davam etdirilir.

Qaydanın 2.6-cı bəndinə əsasən, valideynlərindən biri "məcburi köçkün" statusuna malik olmayan uşaqlara vahid aylıq müavinət verilmir. Bu və digər bəndlərin icrası müntəzəm xarakter daşıyır.

"Mütləq dərəcəli təhsil aparanlar üçün uşağın valideynlərindən biri "məcburi köçkün" statusuna malik olmadığına, ona vahid aylıq müavinət ödənilmir".



Yeni dərs ilində məktəb formaları dəyişəcək? - rəsmi

Mediada yeni tədris ilində məktəbli formalarının dizaynının dəyişəcəyi və qiymətləri ilə bağlı müxtəlif müzakirələr gedir.

Bu mövzuya aydınlıq gətirmək üçün "Bakı Tikiş Evi" (BTE) ASC-nin satış şöbəsinin müdiri Etibar Əzimov AzEdu.az-a açıqlama verib.

E.Əzimov mövcud formaların istifadəsinin davam etdiyini və yeni dizaynların hər il dəyişməsi barədə yayılan məlumatların həqiqətə uyğun olmadığını vurğulayıb.

O bildirib ki, məktəbli formalarının dizaynı Azərbaycan Respublikasının müvafiq qurumları tərəfindən müəyyən olunur və heç bir şəxsin və ya təşkilatın bunu dəyişmək səlahiyyəti yoxdur.

"Yeni forma təqdim olunduqda, əvvəlki dizaynlar da ləğv olunur. Məsələn, 2010-cu ildən 2020-ci ilə qədər istifadə edilən formalar eyni standartlara əsaslanıb. İndiki dizaynda da hər il dəyişiklik edilmir".

Qiymətlərlə bağlı suallara cavab olaraq, Etibar Əzimov qeyd edib ki, keçən il qiymətlərdə 20 faiz endirim olunub: "Formalarımız 100% pambıqdan hazırlanır və təbii parçalardan istifadə olunur. Bazarda isə digər formalarda sintetik qarışıqlar daha çoxdur. Buna görə də bizim qiymətlərimiz minimal səviyyədədir və keyfiyyətə uyğun müəyyən olunur".

na və sanitariya qaydaları toplaşmalarda ehtiyatlı olma və riayət etmələri, lazımda tibbi maskalardan istifadə etmələri və kütləvi

Ramazandan sonra İslam aləmində ikinci böyük dini bayram olan Qurban bayramına sayılı günlər qalır. İyunun 5-6-da müsəlman ölkəsi olan Azərbaycan da əziz bayramı qeyd edəcək. Qurban bayramı təkcə bir dini ənənə deyil, həm də paylaşmaq, yardımlaşmaq və Allahın rızasını qazanmaq üçün mühüm bir vasitədir.

Qurban bayramı İslam peyğəmbəri Həzrət İbrahimin oğlunu - bəzi rəvayətlərdə İsmayılı - Allah yolunda qurban verməyə hazır olması ilə bağlı hadisəyə əsaslanır.

Bayram Həcc ziyarəti ilə də üst-üstə düşür və bu günlərdə Məkkədə minlərlə zəvvar eyni zamanda qurban kəsir. Digər müsəlman ölkələrində isə bu ibadət fərdi şəkildə və ya təşkilatlanmış formada həyata keçirilir. Şəriətə görə qurban kəsmək müəyyən şərtləri daşıyan şəxslər üçün vacib sayılır. Bu şərtlərə bəliq yaşına çatmış (yəni yetkinlik yaşında), ağıllı (ruhi sağlamlığı yerində olan), səfərdə olmayan və nisab miqdarında mal-dövləti olan (bu miqdar əsasən zəkat üçün tətbiq olunan həddir - təxminən 85 qram qızıl və ya dəyərində pul və ya mal-mülk) şəxslər daxildir. İslam alimlərinin bir çoxu bu ibadətin vacib yox, müstəhəb (yəni çox tövsiyə edilən) olduğunu da bildirirlər. Lakin icma arasında bu ənənəyə çox böyük önəm verilir və geniş şəkildə yerinə yetirilir.

Qurban edilən heyvanlar xüsusi şərtlərə cavab verməlidir. Qurani-Kərimdə və hədislərdə bu şərtlər aydın şəkildə göstərilir:

1. Qoyun və ya keçi (ən azı 1 yaşında olmalıdır, ancaq 6 ayını doldurub fiziki cəhətdən inkişaf etmiş qoyun da kəsilə bilər);
2. İnek və ya camış (ən azı 2 yaşında);
3. Dəvə (ən azı 5 yaşında).

Qurbanlıqlar yalnız şəriətə uyğun yaş və sağlamlıq göstəricilərinə cavab verən heyvanlar olmalıdır. Xəstə, zəif, əzalarının bir hissəsi olmayan və ya əzab çəkərək öləcək vəziyyətdə olan heyvanların kəsilməsi şəriətə ziddir. Heyvanların əzab verilmədən, təmiz və insani şəkildə kəsilməsi tövsiyə olunur. Qurban ətinin bölüşdürülməsi də dini baxımdan əhəmiyyətlidir və müəyyən qaydalara tabedir. Üç bərabər hissəyə bölünməsi tövsiyə olunur. Bir hissəsi ailə və özünə saxlanılır, ikinci hissəsi qohum və tanışlara, üçüncü hissəsi isə ehtiyac sahiblərinə və kasıblara verilir. Bu bölgü həm ehtiyacların ətə

olan tələbatını ödəməyə kömək edir, həm də cəmiyyət daxilində yardımlaşma və sosial həmrəyliyi gücləndirir.

Qurbanlıq heyvanın ət, dərisi və heç bir hissəsi satıla bilməz. Əgər dərisi istifadə olunmaycaqsa, kasıblara və ya məscidə bağışlanmalıdır. Qurban kəsən şəxsin bu əməldən maddi gəlir götürməsi şəriətə ziddir. Son illərdə xüsusilə şəhər mühitində

lamda yüksək şüur və məsuliyyətlə qarşılanır. Təmiz niyyət, düzgün niyyətlə edilən hər bir qurban - dini, mənəvi və sosial baxımdan böyük savab gətirir. Bəs tanınmışlardan kimlər qurban kəsəcək?

Deputat Fazil Mustafa "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, hər il olduğu kimi bu il də qurban kəsməyi nəzərdə tutur: "Bu

kanı olan hər şəxs qurban kəsməlidir: "Mən də hər il Qurban bayramı ərəfəsindəki vəziyyətimə uyğun olaraq bunu edirəm. Son 2-3 ildə qurban kəsdirmək imkanım olur. Bu il də kəndimizdə qurban kəsdirməyi fikirləşirəm. Qurbanı məsləhət bilinən ailələrə paylayacağıq. Nə qədər mümkündürsə, çalışıram ki, dinin tələblərinə əməl edim. Hələ bir heyvandan o

Bayram həftəsi girdi - qurban kəsəcək tanınmışlar

Onların arasında deputatlar da, partiya sədriləri də var



fərdi şəkildə heyvan kəsmək çətinləşdiyindən, bələdiyyələr, dini icmalar və xeyriyyə təşkilatları tərəfindən təşkil olunmuş qurban aksiyaları geniş yayılıb. Bu aksiyalar vasitəsilə vətəndaşlar qurban payını ehtiyac sahiblərinə çatdırmaq üçün ianələr edir və bu ibadətə səliqəli, təmiz və şəriətə uyğun şəkildə yerinə yetirirlər.

Heyvanların məscidlərin həyətinə və ya küçələrdə kəsilməsi yolverilməzdir. Qurban kəsmə prosesi yalnız müvafiq icra hakimiyyətləri tərəfindən müəyyən olunmuş məkanlarda həyata keçirilməlidir. Gigiyenik normalara və sanitariya-gigiyena qaydalarına riayət edilməlidir.

Qurban bayramı yalnız bir ibadət deyil, İslamın sosial ədalət və paylaşma prinsipinin canlı təcəssümüdür. Bu bayramın mahiyyəti təkcə bir heyvanın kəsilməsində deyil, Allaha yaxınlaşmaq, ictimai həmrəylik yaratmaq və ehtiyacları insanlara yardım əli uzatmaq kimi dəyərlərdədir.

Azərbaycan cəmiyyətinin də Qurban bayramı bu an-

qurbanları imkanı olmayan insanlara paylayacağıq. Söhbət təkcə qurbanıdan getmir. Başqa formada da yardım həyata keçirəcəyik. Bu, insanın mənəvi borcudur. Qurban bayramında da imkanı çatmayan şəxslər bunu etməlidir. Biz də hər il olduğu kimi, eyni qaydada bu proseduru gerçəkləşdirəcəyik".

Deputat Aqil Abbas deyib ki, iki yerdə qurban kəsdirəcək: "Qurbanlıq heyvanlardan birini hər il həyətimdə kəsdirirəm. Onu qonşuluğumuzdakı fəhlələrə və qarovçulara paylayıram. Digərini isə kəndimizdə kəsdirib imkansız ailələrə paylayıram. Bəzən iki heyvanı qurbanlıq üçün ayırıram".

Deputat Ceyhun Məmmədov hər il olduğu kimi bu il də ənənəyə sadiq qalaraq qurban kəsdirəcək: "Bunu dini qayda və tövsiyələrə əsasən edirəm. Bir hissəsi qonşulara, digər hissəsi qohumlara verilir. Üçüncü hissə isə özümüzə qalır. Bu qaydada icra edirik".

Ağ Partiya lideri Tural Abbaslı isə söyləyib ki, im-

tərəfə keçə bilməmişik. Mədi durumum buna imkan vermir. Son zamanlar Azərbaycanda ətin qiyməti kifayət qədər bahalaşmış. Bu da qurbanlıq heyvanının qiymətinə birbaşa təsir edir. Bəzi işbazlar isə bu məqamdan istifadə edirlər. Ona görə də bir heyvandan artıq qurban kəsmək imkanım olmur. Orta çəkili bir qoç alıb kəsdirirəm. Allah qismət etsə, daha çox qurban kəsdirərik. Əvvəlki kimi dövlət yarmarkaları olsaydı, daha rahat olardı. Ona qeydiyyatandan keçib uyğun qiymətə heyvan almaq mümkün idi. Son zamanlar nədənsə etmirlər. Belə olan halda işbazlara meydan verilir. Əgər yarmarka olsa, kasıbın boğazından keçməli olan ət hansısa oliqarxın cibinə getməz".

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn də bu il qurban kəsəcək: "Bir neçə adam birləşib qurbanlar kəsdiririk. Adətən rayonda bu işi görürlər və biz də gedib iştirak edirik".

■ Sahənə RƏHİMLİ, "Yeni Müsavat"



Kreditlə qurban kəsənlərə çağırış - belə şey etməyin!

6-7 iyun tarixlərində Azərbaycanda İslam dininin əsas bayramlarından olan Qurban bayramı qeyd ediləcək. Qurban bayramına insanlar xüsusi diqqət göstərirlər. Hətta kreditlə qurbanlıq dana, qoç alanlara, kredit götürərək qurban kəsənlərə rast gəlinir.

Modern.az-a açıqlamasında Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədr müavini Bəxtiyar Nəcəfov bildirib ki, Qurban kəsmək Məkkədə - Həcc ziyarətində olan şəxslərə vacibdir:

"Zilhicce ayının 10-cu günü Məkkədə olanlara qurban kəsmək vacibdir. Amma evində, yerində qurban kəsmək müstəhəb əməldir. 7-8 nəfər birləşərək, dana alıb kəsə bilərlər. Bu, mümkündür. Kredit götürərək qurban kəsmək o qədər də vacib deyil. İnsan özünü niyə çətinliyə salmalıdır? İnsanlar belə bir şey etməsinlər. Bu onlara vacib əməl deyil".

Hazırda Məkkə şəhərində olan azərbaycanlı zəvvarlar hansı dini ayinləri icra edirlər? Zəvvarlarımız arasında isti hava şəraiti ilə əlaqədar olaraq xəstələnənlər, günvurmaya məruz qalanlar varmı?

Bu suallarımıza cavabında QMI sədrinin müavini Bəxtiyar Nəcəfov deyib: "Zəvvarlarımız birinci mərhələni, Ümrə əməllərini yerinə yetiriblər. Allah qoysa, ayın 4-ü zəvvarlarımız Böyük Həcc ziyarətinin yerinə yetirilməsi üçün Ərafat çölünə yola düşəcəklər".

B.Nəcəfov vurğulayıb ki, azərbaycanlı zəvvarlar arasında xəstələnən yoxdur: "Belə götürəndə xəstələrimiz yoxdur. Günvurma ilə bağlı müəyyən isti vaxtlarda çölə çıxmağa icazə verilmir. Bütövlükdə hava da çox isti deyil, normaldır. Hər şey qaydasındadır".

Xankəndi, Xocalı və Ağdərədə qanunsuz tikililər sökülür

Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında aparılan genişmiqyaslı tikinti və bərpa işləri çərçivəsində ərazilərdə işğal dövründə inşa edilmiş qanunsuz tikililərin söküntüsü aparılır.



Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə Modern.az-a verilən məlumata görə, bunu Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov "Gələcəyin Qarabağı üçün birgə addımlar" konsept mesajı ilə keçirilən Qarabağ Təhsil və Tərəfdaşlıq Forumunda deyib. Onun sözlərinə görə, 30 ildən artıq işğal altında olan Xankəndi şəhəri, Ağdərə və Xocalı rayonlarında ermənilər tərəfindən xeyli sayda özbaşına tikinti işləri aparılıb. Pərakəndə tikintilər şəhər və rayonların memarlıq üslubuna xeyli zərər gətirib.

Azərbaycanın memarlıq üslubuna aid olmayan bu tikililərin eksəriyyəti tikinti qaydalarına və normalarına görə çox keyfiyyətsiz inşa edilib. Bu səbəbdən də həmin tikililər sökülür.

E.Yusubov onu da bildirib ki, hazırda Xankəndi şəhərində yerləşən Qarabağ Universitetinin böyük şəhərciyi salınır. Buna görə universitet ətrafında da böyük ərazidə söküntü işləri həyata keçirilir. Ərazidə tikinti normalarına cavab verən tikililər isə saxlanılır.

Prezidentin xüsusi nümayəndəsi çıxışında keçmiş məcburi köçkünlərlə bağlı görülən işlərə də toxunub. Onun sözlərinə görə, Xocalı rayonunun Balıca kəndində 200 ev bərpa olunub. Hazırda həmin kənddə bərpa işləri davam edir. Ağdərə rayonunun Taliş, Suqovuşan və Həsəniz kəndlərində yenedənqurma işləri və həmin kəndlərə köç prosesi aparılıb. Bundan başqa, Ağdərə rayonunun bir çox yaşayış məntəqələrində tikinti bərpa işləri həyata keçirilir. Şəhər, kənd və qəsəbələrə köç edən əhəlinin məşğulluq məsələləri xüsusi diqqətdə saxlanılır. Bura özəl sektor tərəfindən 45 milyon manat yaxın investisiya qoyulub. Nəticədə burada xeyli iş yerləri yaradılıb.

E.Yusubov onu da bildirib ki, Xankəndi şəhərində emal müəssisələrinin yaradılması, Ağdərə və Xocalı rayonlarında kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi də nəzərdə tutulub.

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov pakistanlı həmkarı Məhəmməd İshaq Darla Xankəndidə keçiriləcək İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) 17-ci Zirvəsini müzakirə edib. Bildirilib ki, telefon danışığı əsnasında Pakistanın baş diplomatı "bu həftənin əvvəlində Azərbaycana səfəri zamanı göstərilmiş səmimi qonaqpərvərliyə görə xarici işlər nazirinə təşəkkür edib".

"Hər iki nazir 2025-ci ilin iyul ayının əvvəlində Azərbaycanda keçiriləcək İƏT Zirvəsinin təfərrüatlarını, iştirakçılarını və mexanizmlərini müzakirə ediblər", - press-reizdə diqqətə çatdırılıb.

Qeyd edək ki, İƏT-in 17-ci Zirvəsi 3-4 iyul tarixlərində Xankəndi şəhərində keçiriləcək. Builki mövzu davamlı inkişaf və iqlimə dayanıqlı iqtisadi əməkdaşlıq barədə olacaq.

Qeyd edək ki, 2023-cü ilin noyabrında Özbəkistan Respublikasının paytaxtı Daşkənd şəhərində İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının 16-cı Zirvə toplantısı keçirilib.

Beynəlxalq iqtisadi toplantının Xankəndidə təşkili əlamətdar hadisədir. Bu həm də Xankəndini diqqət mərkəzinə gətirir. 30 ildən çox separatizmə yuva olmuş bu Azərbaycan şəhərində heç bir rəsmi tədbir və ya xarici beynəlxalq konfrans keçirilməyib. Ordumuz şəhəri xunta rejimindən təmizlədikdən sonra Xankəndidə qanuni idarəetmə qurulub.

1964-cü ildə İran, Pakistan və Türkiyə tərəfindən inkişaf üçün Regional Əməkdaşlıq (İRƏ) adı ilə üç ölkə arasında iqtisadi, texniki və mədəni əməkdaşlığı möhkəmləndirmək məqsədilə yaradılmış təşkilat 1985-ci ildən etibarən İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı adlandırılıb.

Təşkilatın məqsədi davamlı iqtisadi artıma nail olunması, üzv dövlətlərin davamlı iqtisadi inkişafının təmin edilməsi, ticarətin liberallaşdırılması və region daxili ticarətin təşviqi, üzv dövlətlərin iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına tədricən integrasiyası, nəqliyyat və kommunikasiya sisteminin inkişaf etdirilməsi, iqtisadiyyatın liberallaşdırılması, İƏT regionunun maddi sərvətlərinin səmərəli istifadəsidir.

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən dərhal sonra - 1992-ci ildə təşkilata üzv olub. Hazırda mənzil-qərarı Tehranda yerləşən İƏT-in 10 üzvü var - Azərbaycan, Əfqanıstan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Pakistan, Tacikistan, Türkiyə, Türkmənistan, Özbəkistan, İran.

İƏT-in kənd təsərrüfatı



Gözlər Xankəndidə: 10 ölkə Qarabağa niyə toplaşır?

İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının 17-ci Zirvəsi bu şəhərimizdə keçiriləcək - ekspert Azərbaycanın bu platformada rolundan danışdı

sahəsi; sənaye əməkdaşlığı; nəqliyyat və rabitə; infrastruktur və ictimai işlər; elm, təhsil və mədəniyyət; energetika; narkotik maddələrin yayılmaması məsələləri üzrə fəaliyyət göstərən 8 texniki komitəsi var. Komitələr ildə bir dəfə toplanır. İƏT Nazirlər Şurası da ən azı ildə bir dəfə yığıncaq keçirir.

1993-cü ildə BMT Baş Assambleyasının 48-ci sessiyasında İƏT BMT-də, 1994-cü ildə isə İslam Təşkilatı Konfransında müşahidəçi statusu alıb.

2023-cü ilin yanvarında təşkilata sədrlik Özbəkistandan Azərbaycana keçib. Azərbaycan "İƏT-ə üzv dövlətlər arasında ticarət əməkdaşlığına dair Çərçivə Sazişi", "İƏT regionunda tranzit nəqliyyat haqqında Saziş", "İƏT regionunda investisiyaların təşviqi və qorunması haqqında Saziş" kimi sazişlər imzalayıb. Bu sazişlərin məqsədi üzv dövlətlər arasında iqtisadi əməkdaşlığı gücləndirmək və daxili ticarəti inkişaf etdirməkdir. Nazirlər Şurasının 21-ci iclasında Bakıda İƏT Araşdırma Mərkəzinin yaradılması haqqında qərar qəbul edilib.

Qeyd edək ki, son illərdə dünyada regional əsaslı birliklərin fəallaşması və əhəmiyyətinin artması müşahidə olunur. Eyni coğrafi məkanda yerləşən dövlətlərin sərhəd və milli yaxınlığı əməkdaşlıq üçün geniş perspektivlər açır. Sərhəd-

yanı regionların inkişafı, beynəlxalq ticarətə integrasiya, nəqliyyat və tranzit sahələrində əməkdaşlıq iqtisadi inkişafa, mehriban qonşuluğa və fəvqəladə vəziyyətlərdə qarşılıqlı yardıma yüksək imkanlar yaradır.

Hazırda İƏT-ə üzv olan ölkələrdə ümumilikdə 550 milyon əhali yaşayır. Bu o deməkdir ki, təşkilat həm region, həm də istehlakçı potensialı baxımından kifayət qədər ciddi potensiala malikdir. Bu potensialına görə təşkilatın böyük perspektivi olduğu hesab edilir. İƏT üzvləri arasındakı illik ticarət dövriyyəsi 76 milyard dollara çatır.

Azərbaycan təşkilatın demək olar ki, bütün üzvləri ilə sıx integrasiya, qarşılıqlı əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi siyasəti yürüdür. Belə ki, Bakı Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan və Türkmənistanla Asiyadan Avropaya yükdaşımaqların təşkilini nəzərdə tutan Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizi çərçivəsində iqtisadi əlaqələrini genişləndirir. Ölkələrin nəqliyyat infrastrukturalarının integrasiyası istiqamətində çoxsaylı mühüm layihələr həyata keçirilməkdədir. Regionda marağı olan və faktiki rəqabət aparan Avropa İttifaqı, ABŞ və Çinin dəstəyini əldə edən layihənin inkişaf perspektivləri çox yüksək qiymətləndirilir.

Eyni zamanda Azərbaycan Qazaxıstan və Özbəkis-

rakı ilə yüksək səviyyəli zirvə görüşü keçirilib, qarşılıqlı əməkdaşlıq və strateji müttəfiqlik münasibətlərinin daha da inkişaf etdirilməsinə yönəlik mühüm qərarlar qəbul edilib.

İƏT üzvü olan ölkələrdən İran, Pakistan və Əfqanıstan istisna olmaqla, qalanlarla Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində də dərin əməkdaşlıq əlaqələrinə malikdir.

Ticarət sahəsində Azərbaycan İƏT-in Ticarət və İnvestisiya Palatası (ECO CCI) vasitəsilə üzv ölkələr

sadi əməkdaşlıq məqsədilə yaranarsa da, həmişə daha çox siyasi əlaqələr baxımından əhəmiyyətə malik olub. Elə buna görə də qırx ildən çox yaşı olsa da, üzv dövlətlərin iqtisadi integrasiyasında əhəmiyyətli rol oynaya bilməyib, dövlətlər daha çox iki və bir neçə tərəfli münasibətlər çərçivəsində əməkdaşlıq edirlər. Yeni təşkilat daxilində əməkdaşlıq mümkün potensialının az bir hissəsini əhatə edir. Bu baxımdan, üzvlərin birgə görüşlərinin intensivləşdirilməsinə ehtiyac var. Eyni zamanda bu görüşlərin effektivliyinin artırılması üçün ölçüləbilən nəticələrin əldə olunması vacibdir. Təbii ki, siyasi baxımdan hazırkı şəraitdə Türkiyə, Azərbaycan və Pakistan arasında olan əlaqələrin üst səviyyədə olması, İranın da regionda

arasında ticarət maneələrinin aradan qaldırılmasına və qarşılıqlı investisiya imkanlarının artırılmasına dəstək verib. İƏT çərçivəsində azad ticarət sazişlərinin hazırlanması və gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi kimi təşəbbüslər Azərbaycanın iqtisadi maraqlarına xidmət edir. Ölkənin ixrac potensialı, xüsusilə qeyri-neft sektorunda, İƏT bazarlarında genişlənməyə imkan yaradır. Kənd təsərrüfatı məhsulları, sənaye malları və turizm sektoru Azərbaycanın İƏT ölkələri ilə ticarət əlaqələrində mühüm yer tutur.

İƏT zirvələrinin tarixinə nəzər yetirsək, bu tədbirlərdə həmişə üzv ölkələrin dövlət rəhbərlərinin iştirak etdiyini görürük. Bu baxımdan, İran prezidentinin azad olunmuş Xankəndinə gəlişi mühüm hadisə hesab oluna bilər.

İqtisadçı Eldəniz Əmirovun "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, İƏT zirvəsinin Xankəndidə keçirilməsi daha çox siyasi mənaya malikdir: "Bunun iqtisadi yükündən daha çox siyasi yükü var. Azərbaycanın Xankəndi də daxil olmaqla, işğaldan azad olunmuş torpaqlarımız üzərində suveren hüquqlarının xüsusilə də region ölkələri, İran tərəfindən tanınması, qəbul edilməsi baxımından tədbirin əhəmiyyəti böyükdür. Ümumiyyətlə, təşkilat iqtisadi

Azərbaycanın mövqeyini son dövrlərdə açıq şəkildə dəstəkləməsi, hesab edirik ki, perspektivdə İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının 40 il öncə yaranarkən qarşıya qoyduğu hədəflərə çatması üçün münbit şərait yaradır".

E.Əmirovun sözlərinə görə, sədrlik Azərbaycana keçdikdən sonra təşkilatın fəaliyyətində ciddi canlanma müşahidə edilir: "Azərbaycan təşəbbüskar ölkədir. Heç vaxt hansısa təşkilata üzvlük xatirinə üzv olmur, hansısa birliyə rəhbərlik dövründə aktiv təşəbbüsləri ilə onun fəaliyyətini gücləndirir. Elə Qoşulmama Hərəkatına rəhbərliyi dövründə Azərbaycanın bu qurumun inkişafına verdiyi töhfələri yada salmaq kifayətdir ki, ölkəmizin beynəlxalq müstəvidə üzünə düşən öhdəlikləri necə böyük məsuliyyətlə icra etdiyini görmək mümkün olsun. Belə aktivliyi Azərbaycan BMT-dən başlayaraq, üzv olduğu 18 beynəlxalq təşkilat, tərəfdaşlıq etdiyi 12 beynəlxalq qurum çərçivəsində nümayiş etdirir: hər zaman təşəbbüskardır, müxtəlif problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində konkret təkliflərlə çıxış edir, onların icrasına nail olur. Bu aktivlik İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına sədrliyi dövründə də açıq görünür".

 **Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"**

Ekspertlərdən DİM-ə etiraz: “Səhv suala görə kim cəzalanacaq?!”

Xəbər verildiyi kimi, ötən gün keçirilən I ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında Azərbaycan və rus bölməsi üzrə riyaziyyat fənnindən 1 sualda texniki səhvə yol verilib. Dövlət İmtahan Mərkəzindən (DİM) bildirilib ki, müvafiq sual üzrə şagirdlərin xeyrinə qərar qəbul ediləcək. Həmin sual düzgün cavablandırılmış kimi qeyd ediləcək. Musavat.com xəbər verir ki, valideynlər və ekspertlər isə buna etiraz edirlər. Qeyd edirlər ki, DİM bu sualın cavabını şagirdlərin xeyrinə hesablasa belə, abituriyentlərin zaman itkisi, psixoloji vəziyyəti və bunun digər sual tapşırıqlarının yazılması-na təsiri nəzərə alınmır.

Nəzərə alsaq ki, hər il qəbul imtahanlarında hansısa fəndən səhvlərə yol verilir, bu, artıq ciddi məsələdir.

Təhsil eksperti Kamran Əsədovun mövzu ilə bağlı fikri diqqət cəlb edir: “DİM deyir ki, 8 min ekspertimiz var. Bəli, biz də gördük o “ekspertləri”. 5 günə 1 sualı düz yazma bilməyən, amma minlərlə abituriyentin taleyini testin içində basdıran “ekspertlər”. Ötən gün I ixtisas



Kamran Əsədov: “16 yaşlı uşaqdan mükəmməllik tələb edirsiniz, amma 30-40 yaşlı “ekspertləriniz...”

qrupu üzrə riyaziyyatda buraxılan texniki səhvə görə uşaq 5-10 dəqiqə vaxt itirib, təşvişə düşüb, zamanını planlaya bilməyib. DİM isə deyir, “sual düzgün cavablandırılmış sayılacaq”. DİM məsələni balla ölçür, bizsə ədalətlə. Bəs itirilən inam? Bəs pozulan psixoloji tarazlıq? Bəs 1 sualda ilişib qalan 1 illik zəhmət? 16 yaşlı

uşaqdan mükəmməllik tələb edirsiniz, amma 30-40 yaşlı “ekspertləriniz” bir səhifəlik testi bacarıqsızlıqla hazırlayır. Bu, artıq tək cədvəlsizlik deyil - bu, təhsil cinayətidir. Cavabdeh kimdir?! Cəzalanacaq varmı?! Yoxsa hər dəfə bir “bağışlayın”la məsələ bağlanacaq?! Bu qədər məsuliyyətsizliklə siz heç kimin gələcəyinə



Osman Gündüz: “Buna “texniki səhv” deyib sakitcə üstündən keçmək doğru yanaşma deyil”

toxunmağa layiq deyilsiniz”. **Azərbaycan İnternet Forumunun rəhbəri Osman Gündüz də mövzu ilə bağlı fikrini bölüşüb:** “Burada bir sual yaranır, riyaziyyat sualında növbəti texniki səhv - məsuliyyət, yoxsa sistem problemi? Bunkerdə süni intellekt həllərinin tətbiqi üçün zaman yetişib. Əslində bu, təəccüblü deyil.

Son illərdə demək olar ki, hər imtahan sessiyasında bənzər hallar yaşanır. Bir neçə gün öncə keçirilən imtahanlarda da tarix fənni üzrə problemin olduğu bildirildi. Özüm şahidəm ki, DİM bu proseslərə xüsusi diqqət ayırır. Bir neçə mərhələli nəzarət sistemi qurulur. Tapşırıqlar xeyli öncədən, test bazasına daxil edilməmişdən öncə

də yoxlanılır. Amma imtahan günü bunkerdə hansı tapşırıqların verildiyini yenə də ən azı iki peşəkar müəllim yoxlayıb, hər ikisi təsdiqlədikdən sonra qəbula buraxılır. Bu qədər yoxlamalardan, təsdiqləmələrdən sonra yenidən səhvlərin olması çox düşündürücüdür. Bu, artıq texniki səhv yox, sistem probleminin, bəlkə də insan amilinin və ya məsuliyyət boşluğunun göstəricisidir. Kiçik bir məsələ kimi görünərsə də, əslində imtahan verən üçün, valideynləri üçün, onu yetişdirən müəllimlər və məktəb üçün ciddi problemdir. Abituriyent bu cür problemlə bir tapşırıqda xeyli vaxt sərf etməli olur, stress keçirir və bu itirilmiş zaman və başağrısı da yekun nəticəyə təsir edir.

Yeni DİM-in sonradan buna “texniki səhv” deyib sakitcə üstündən keçməsi doğru yanaşma deyil.

Əlbəttə, əminəm ki, DİM bütün bu halları araşdırır. Təqsirkarları kənarlaşdırır və daha məsuliyyətli prosesə cəlb etməyə çalışır. Lakin görünür ki, bütün bunlar yetərli olmur. Bəlkə də artıq bu mərhələyə də, texnologiyaların, süni intellektin cəlb olunmasının vaxtı çatıb? DİM-in yaxşı, peşəkar və təcrübəli IT komandası var. Qəbulla bağlı prosesləri nizamlayan, qiymətləndirməni həyata keçirən proqramları da özləri yazıblar. Belə olan halda düşünürəm ki, tapşırıqların texniki analizini, düzgünlüyünü və uyğunluğunu yoxlayan bir AI sisteminin tətbiqi həm şəffaflıq, həm də etibar artırma bilər.”

□ **Afaq MİRƏYİQ,**
Musavat.com

Vitrində bir, kassada başqa qiymət - marketlər niyə aldadır...

Eyyub Hüseynov: “Təəssüf ki, bəzi dövlət orqanları bu məsələləri qulaqardına vurur”

“Bazarstore”da qida məhsulunun üzərində göstərilən qiymətdən bəzi satıldığı müəyyən edilib. Prezident yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarlarına Nəzarət Dövlət Agentliyi “İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Qanuna əsasən, “Bazarstore” MMC barəsində inzibati xəta protokolu tərtib edib.

Eyni hal “ANC Group” MMC-nin tərkibində fəaliyyət göstərən “Rahat” supermarketlər şəbəkəsində də baş verib. Belə ki, orada da qida məhsulu müştəriyə üzərində göstərilən qiymətdən bəzi satılıb. Şirkət barəsində malın hesabına dair istehlakçıların az miqdarda aldadılması ilə bağlı inzibati xəta protokolu tərtib edilib. Bəs görəsən, mağazalarda bu cür hallar texniki səhv ucbatından, yoxsa məqsədli şəkildə baş verir? Müxtəlif satış məntəqələrində, bazarlarda bu cür problemlərlə üzləşən istehlakçılar nə etməlidir?

Məsələ ilə bağlı **Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov** Bakupost.az-a açıqlamasında bildirib ki, bu cür hallar çox geniş yayılıb. Onun sözlərinə görə, 5 ildən artıqdır ki, marketlər bu yolla müştəriləri aldadır:

“Supermarketlər şəbəkəsində rəfdə bir, kassada isə başqa bir qiymətin olması çox



geniş yayılmış istehlakçı problemdir. Bizə hər gün bu barədə şikayətlər daxil olur. Böyük ölçüdə istehlakçı aldadılması baş verir. Hələ mən çekidə aldadılmanı demirəm. Bu, daha çox bazarlarda, kiçik marketlərdə baş verir. İri marketlərdə isə daha çox istehlakçıların qiymətdə aldadılması baş verir.

Bir qayda olaraq, istehlakçı rəfdə qiymətin aşağı olduğunu görür, kassa çekinə baxanda məhsulun rəfdə qoyulan qiymətdən bəzi satıldığını anlayır. Bəzən etiraz edir, məhsulu qaytarırlar, bəzənsə səs-küy salmaqla işə təmiz, razılaşdırıb çıxıb gedirlər.”

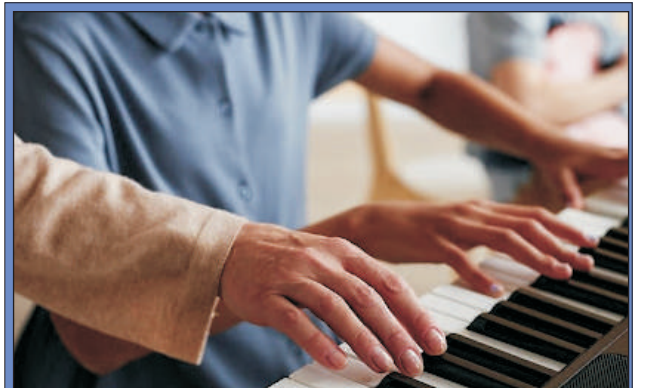
E.Hüseynov bildirir ki, bu cür hallarla qarşılaşan vətəndaşlar ilk növbədə kassa

çekinə diqqət yetirməli, fərq olduqda həm çekin, həm də məhsulun rəf qiymətinin şəklini çekərək mağaza rəhbərinə müraciət etməlidir: “Birmənalı şəkildə deyirəm, onlara müraciət edəndə deyəcəklər ki, “yadımdızdan çıxıb”. İstehlakçının hüququ var ki, rəfdə hansı qiyməti görübsə, onu ödəsin. Bu passiv, zəif istehlakçı hərəkəti alqoritmidir. Əgər istehlakçı başqa insanlardan da qayğısına qalır, empatiya hissəsinə malikdirsə, mütləq ikinci kassa çekini də götürməlidir. Bu barədə Prezident yanında Antiinhisar və İstehlak Bazasına Dövlət Nəzarəti Agentliyinə müraciət ünvanlayıb, həmin mağazada yoxla-

malar həyata keçirilməsini tələb etməlidir”.

Eyyub Hüseynovun sözlərinə görə, çox təəssüflər olsun ki, dövlət orqanları KİV-də gedən materialları izləmir, onun izinə düşmür: “Halbuki cənab Prezident dəfələrlə bildirib ki, mən bir çox məsələləri KİV-dən öyrənirəm. Bəs dövlət orqanları niyə izləmir, niyə təqib etmir? Bax indi sizin bu material görək izlənəcəkmi, yoxlama aparılacaq? Biz çox narahatıq bu halda. Bu, həddindən artıq geniş yayılmış problemdir”.

E.Hüseynov əlavə edib ki, Nazirlər Kabinetinin 94 sayılı qərarına görə satış yerlərində istehlakçılar üçün nəzarət tərəziləri olmalıdır:



32 ilin müəllimi məhkəmədən əliboş qayıtdı

Bakı şəhərində yerləşən 11 saylı onbirillik Uşaq Musiqi məktəbinin müəllimi Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən keçirilən attestasiya imtahanından kəsilib.

Modern.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, 32 il fortepiano dərsi keçən müəllim mart ayında işdən çıxarılıb.

O, attestasiyanın nəticələrinin ləğv edilməsi üçün məhkəməyə üz tutub.

Müəllim müraciət ərizəsində iddia edib ki, Bakı Xoreografiya Akademiyasında martın 5-də keçirilən attestasiya zamanı aniden şəkəri qalxıb və gözləri qaralıb. O, imtahan zamanı fortepiano aydın görə bilmədiyini deyib. İmtahandan sonra ona kəsildiyi barədə məlumat verilib.

Müəllimin sözlərinə görə, imtahandan sonra bir müddət xəstə yatıb, məktəbə gedəndə isə işdən çıxarıldığı barədə məlumat verilib. O, attestasiya ilə bağlı qanunvericiliyin pozulduğunu iddia edib.

Məhkəmədə bildirilib ki, müəllim Əmək Məcəlləsinin 70-ci maddəsinin “c” bəndinə əsasən tutduğu vəzifədən azad edilib və onunla bağlanmış əmək müqaviləsinə xitam verilib (peşəkarlıq səviyyəsinin, ixtisasının (peşəsinin) kifayət dərəcədə olmadığına görə işçinin tutduğu vəzifəyə uyğun gəlmədiyi barədə səlahiyyətli orqan tərəfindən müvafiq qərar qəbul edildikdə). Ona qanunvericiliyə uyğun olaraq 33 günlük son haqq-hesabının ödənilməsi təmin edilib.

Aparılmış araşdırmanın nəticəsi olaraq məhkəmə qərar verib və müəllimin iddiası mümkün hesab edilməyib.

“Belə nəzarət tərəziləri də yox dərəcəsinədir. Bazarlar ən çox istehlakçı hüquqlarının pozulduğu, aldadıldığı yerlərdir. Buna süni qiymət artımı da, istehlakçıların aldadılması da demək olar. Çox təəssüf ki, bəzi dövlət orqanları bu məsələləri qulaqardına vururlar”.



ÜSAVAT

Son səhifə

N 95 (8705) 3 iyun 2025



Nigeriyada "şabas" qadağan edildi

Nigeriyada toy, ad günü və digər şənliklərə pul səpmək qadağan edilib. Oxu.Az xəbər verir ki, bu barədə "Financial Times" məlumat yayıb. Bu tədbir yerli valyuta olan nayranın iki il ərzində 70% dəyər itirməsindən sonra tətbiq edilib. Məlumatla görə, sakinlər pul vahidinin səpilməsinə görə cərimə və ya ən azı altı ay həbsdə üzləşə bilərlər. Bildirilir ki, 24 nigeriyalı artıq bu maddə ilə mühakimə olunub və 200-dən çox iş baxılmasını gözləyir. Qeyd edək ki, Azərbaycan el şənliklərində də "şabas" kimi tanınan bu ənənə kifayət qədər populyardır.



Yuxu pozğunluğu və eşitmə qabiliyyətinin itirilməsi arasında əlaqə aşkarlandı

Yuxu pozğunluğu və eşitmə qabiliyyətinin pisləşməsi ümumi bioloji mexanizmlərlə bağlıdır. Bu barədə çinli tədqiqatçıların araşdırmasında deyilir. Alimlər müəyyən ediblər ki, yuxunun müxtəlif mərhələləri səslərin emalına müxtəlif cür təsir göstərir. Məsələn, sürətli olmayan göz hərəkəti (NREM) yuxusu zamanı səs qəbulu yuxunun REM fazası ilə müqayisədə xeyli yüksəkdir. Bu, eşitmə qüsurlu insanların yuxuya getməsinin səbəbini izah edə bilər: onlar dolğun istirahətə mane olan fon səsi-küyünə daha həssasdırlar.

Bundan əlavə, xroniki yanımcıq yatma uzunmüddətli perspektivdə eşitmə qabiliyyətinin pisləşməsi riskini artırmaqla yanaşı, bu əlaqənin arxasında duran dəqiq mexanizmlər hələ müəyyən edilməmişdir. Mütəxəssislər artıq yuxu müalicəsinin eşitmə sağlamlığına müsbət təsirini qeyd edirlər.

Dünyada ən çox bahaləşən mallar açıqlandı



May ayının nəticələrinə görə, investitorlar üçün ən çox gəlir gətirən mallar kakao paxlası və platin olub. Oxu.Az bildirir ki, bu barədə "RIA Novosti" agentliyi "ICE Futures", "CME Group" və Şanxay Metal Birjasının məlumatlarına istinadən yazır. Şokola

lad istehsalında istifadə edilən kakao paxlasının qiyməti bir ayda 11% artıb. Digər məhsullardan ən çox portaqal suyu 8%, həmçinin düyü və yulafın qiyməti 2,9% yüksəlib. Metallar arasında platin 9,2% bahaləşərək, ən böyük artım göstərmişdir. Qalay (+5,2%) və mis (+3,1%) də bahaləşib. Qızıl da bahaləşib.

ma 2,9% təşkil edib. Energetika sektorunda 8,2%-lə ən çox kömür bahaləşib. Avropada qaz 5,5%, uran isə 5,4% bahaləşib.



Yumurta kartonlarını təkrar istifadə etməyin - sağlamlığınız risk altındadır!

Bəzi insanlar ətraf mühitə təhəssüs vermək və israfın qarşısını almaq məqsədilə yumurta kartonlarını yenidən istifadə edirlər. Lakin mütəxəssislər bu verdişin ciddi sağlamlıq riskləri daşdığını bildirirlər.

Milli.Az xəbər verir ki, Berlin İstehlak Mərkəzinin mütəxəssisləri karton yumurta qablarının təkrar istifadəsinin təhlükəli olduğunu açıqlayıblar. Onların sözlərinə görə, bu qabların əsas problemi - kartondan hazırlanması və təmizlənməsinin mümkün olmadığıdır. Bu səbəbdən bakteriyalar və mikroorqanizmlər, xüsusilə də ishalə səbəb olan salmonella bu qabların səthində asanlıqla çoxala bilər.

Beşən yumurtaların qabığında olan çirklər - xüsusilə necis qalıqları - karton səthə yapışır və bu, qutunun içindəki növbəti yumurtalara da keçə bilər. Bu cür yoluxmalar ev şəraitində hazırlanan yeməklər üçün təhlükə yaradır.

Mütəxəssislər yumurta qutularını yalnız bir dəfə istifadə etməyi və daha sonra atmağı tövsiyə edirlər. Bundan əlavə, yumurta ilə təmasdan sonra əllərin mütləq sabunla yuyulması vacibdir.

Bunları bilirsinizmi?

- * Dünya üzrə 5-7 min pələng ev heyvanı kimi saxlanılır.
- * Dünyada hotellərin 40 faizi hər gecə boş qalır.
- * Qadınların 96 faizi boyunlarından öpülməkdən xoşlanır.
- * Dünyadakı ən populyar ad Məhəmməddir.
- * Göy rəngin sakitləşdirici təsiri var. Buna görə də Twitter, Facebook, Skype kimi şirkətlərin loqosu bu rəngdədir.
- * Statistika görə, riyaziyyatı zəif bilən adamlar yalan danışmağa daha çox meyillidirlər.
- * Oyanmaq və gün ərzində oyaq qalmaq üçün səhər seks kofedən daha çox təsir edir.
- * İçkinin üstündəki etiketi cırırsınızsa, böyük ehtimalla seksual baxımdan təmin olunmursunuz.
- * Araşdırmalara görə, ilk öpüş ilk seksə nisbətən daha yaddaqalandır.
- * Bir qadın orta hesabla ən çox 47 saat 15 dəqiqə sırı saxlaya bilər.
- * İnsanların 80 faizi yatmamışdan qabaq başlarında real həyatda olmasını istədikləri ssenariləri yazır.
- * Çörçil qadın tualetində doğulub.
- * Amerikada dünya əhalisinin 5 faizi, cinayətkarların isə 25 faizi yaşayır.
- * Kosmosda cazibə qüvvəsi olmadığına görə kosmonavtlar ağlaya bilmir.
- * Kofe insanın sərxoşluğunu aradan qaldırır.
- * Kərəviz yeyərkən sərf olunan kalori onun içində olan kaloridən çoxdur.
- * Kliniki ölüm baş verdikdə insanı 5 dəqiqə ərzində həyata qaytarmaq mümkün olur.
- * Bir kilo limonun tərkibində olan şəkər bir kilo çiyələyin tərkibində olan şəkərdən daha çoxdur.

Sürətli gəzinti xərcəngdən ölüm riskini azaldır



Sürətli gəzintilər və fərdi şəkildə tərtib olunmuş fiziki aktivlik proqramı yoğun bağırsaq (kolon) xərcəngindən əziyyət çəkən insanların ölüm riskini 30 faizdən çox azalda bilər.

Bu nəticə Amerika Klinik Onkologiya Cəmiyyətinin (ASCO) konfransında təqdim olunan beynəlxalq araşdırmada açıqlanıb. Altı ölkədə, o cümlədən Böyük Britaniyada 889 xərcəng xəstəsi arasında aparılan beşillik müşahidə göstərmiş ki, strukturlaşdırılmış idman proqramı xəstəliyin təkrarlanma ehtimalını əhəmiyyətli dərəcədə azaldır və sağ qalma göstəricilərini artırır.

Məlum olub ki, fərdi idman proqramı tətbiq olunan xəstələrin 80 faizi beş ildən sonra tam sağ qalıb, halbuki sadəcə sağlam həyat tərzi ilə bağlı məlumatlar təqdim olunan qrupda bu rəqəm 74 faiz olub.

Alimlər bu nəticələrin xərcəng müalicəsində fiziki aktivliyin standart tibbi yardıma inteqrasiyasına təkan verəcəyinə ümid edirlər. Onların fikrincə, bu yanaşma dünya üzrə yoğun bağırsaq xərcəngi ilə mübarizədə yeni səhifə açmaqla yanaşı, sağlamlıq üçün də faydalıdır.

İnsana ilk dəfə süni ürək qoyuldu - tibbdə yeni dövr



İsraildə 63 yaşlı kişinin həyatı süni ürək implantasiyası ilə xilas edilib. Ölkədə ilk dəfə tətbiq olunan bu prosedura Qüdsdə yerləşən Hadassah Ein Kerem Tibb Mərkəzində uğurla icra olunub. Yeddi saat davam edən əməliyyat Fransada

xüsusi təlim keçmiş geniş tibbi heyət tərəfindən həyata keçirilib. Əməliyyatda kardioloqlar, ürək cərrahları, anestezioloqlar, reanimasiya mütəxəssisləri və texniki personal iştirak edib. Xəstənin iflası uğramış ürəyi titan, heyvan mənşəli toxumalar və sensorlardan ibarət süni orqanla əvəz olunub.

Hadassah Tibb Mərkəzinin ürək institutunun rəhbəri professor Ofer Amir bu hadisəni "İsrail səhiyyəsi üçün böyük bir mərhələ" kimi dəyərləndirib. Əməliyyatda rəhbərlik edən cərrah Dr. Alexander Lifay-Diamant isə bunun "gələcəyin texnologiyası" olduğunu bildirib.

Əməliyyatdan sonra xəstə əvvəlcə ECMO aparatı ilə dəstəklənib, lakin tədricən süni ürək funksiyaları tam ələ alaraq pasientin həyatı funksionalı bərpa edib. İmplant edilən cihaz Fransanın CARMAT şirkəti tərəfindən istehsal olunub və Tzamal Medical şirkəti vasitəsilə İsraildə təmsil olunur. Cihazın qiyməti təxminən 430 min dollar təşkil edir və bu məbləğ xəstənin sığorta şirkəti tərəfindən qarşılanıb.

Həkimlərin sözlərinə görə, bu süni ürək xəstəyə azı iki il həyat təmin edə bilər. Bu texnologiya donor gözləyən, lakin vəziyyəti kritik olan xəstələr üçün yaşamaq ümidi ola bilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: venimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Emil SALAMOĞLU

Lisenzia N: B 114
SAVI: 1.500